

SVEUČILIŠTE
JOSIPA JURJA
SCROSSMAYERA
U OSIJEKU

FILOZOFSKI
FAKULTET

SAMOANALIZA STUDIJSKOG PROGRAMA NJEMAČKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

Osijek, lipanj 2010.

Nositelj studija:

Filozofski fakultet u Osijeku

Lorenza Jäger 0

Tel. 031 211400

Analizu izradili:

Grafička obrada

Ivan Nećak

Sadržaj

1. Opravdanost izvođenja studijskog programa	5
1.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti	5
1.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja .	5
1.2.1. Interes za studij koji se izvodi prema analiziranom studijskom programu u razdoblju od ak. 2008./2009. do ak. 2009./2010.	5
1.2.2. Društvena potreba za kadrovima koji se obrazuju prema studijskom programu	6
1.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja	6
2. Usklađenost studijskog programa s misijom i strateškim ciljevima Sveučilišta odnosno Filozofskog fakulteta	8
2.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti	8
2.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja .	8
2.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja	9
3. Prikladnost naziva studijskog programa i ishoda učenja (općih i posebnih kompetencija) koji su definirani u studijskom programu	9
3.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti	9
3.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja .	9
3.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja	10
4. Struktura studijskog programa	11
4.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti	11
4.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja .	12
4.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja	14
5. Kolegiji u studijskom programu	18
5.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti	18
5.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja .	20
5.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja	21
6. Izvedba studijskog programa	28
6.1. Studenti	28
6.1.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti	28
6.1.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja	28
6.1.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja	37
6.2. Nastavnici	39

6.2.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti	39
6.2.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja	40
6.2.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja	43
6.3. Prostor, oprema i novčana sredstva koja su potrebi za izvođenje studijskog programa	44
6.3.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti	44
6.3.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja	44
6.3.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja	44
6.4. Suradnja s drugim ustanovama	44
6.4.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti	44
6.4.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja	45
6.4.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja	45
7. Razina usporedivosti studijskoga programa s akreditiranim srodnim studijskim programom u Hrvatskoj i u zemljama EU	46
7.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti	46
7.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja .	46
7.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja	46
8. Planovi za poboljšanja	46
8.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti	46
8.2. Prijedlog novog koncepta jednopredmetnog studija njemačkog jezika i književnosti	46
Prijedlog kurikula za novi integrirani jednopredmetni studij njemačkog jezika i književnosti	48
Popis obveznih kolegija	48
Popis izbornih kolegija u integriranom jednopredmetnom studiju njemačkog jezika i književnosti	53
8.3. Prijedlog izmjena i dopuna u dvopredmetnom diplomskom studiju njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja	57
Popis obveznih kolegija u dvopredmetnom diplomskom studiju germanistike – prevoditeljsko usmjerenje (svi u izvedbi nastavnika Odsjeka za njemački jezik i književnost)	59
Popis izbornih kolegija u dvopredmetnom diplomskom studiju njemačkog jezika i književnosti – prevoditeljsko usmjerenje	60
8.4. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja	62

1. Opravdanost izvođenja studijskog programa

1.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti

Povjerenstvo smatra da je postojao i još uvijek postoji dobar interes za studij njemačkog jezika i književnosti, a točni se podatci o broju prijavljenih i upisanih studenata mogu naći u administraciji Fakulteta.

1.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja

1.2.1. Interes za studij koji se izvodi prema analiziranom studijskom programu u razdoblju od ak. 2008./2009. do ak. 2009./2010.

Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja počeo se izvoditi u listopadu 2008. godine. Tablica 1.2.1. prikazuje broj upisanih studenata u prve dvije generacije (jednopedmetni i dvopedmetni studij). Kao što se može primijetiti, interes studenata druge generacije bio je nešto manji nego godinu prije, što se može objasniti promjenom upisnih kvota u akademskoj 2009./2010. godini u odnosu na 2008./2009., naime:

Upisna kvota 2008./2009. bila je u dvopedmetnom diplomskom studiju 15 studenata u kombinaciji engleski jezik i književnost - prevoditeljski smjer i njemački jezik i književnost - prevoditeljski smjer, a u jednopedmetnom diplomskom studiju njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog smjera upisna kvota je bila 10 studenata.

U 2009./2010. godini upisna je kvota u dvopedmetnom studiju bila također 15 studenata, ali samo 5 studenata u kombinaciji engleski jezik i književnost - prevoditeljski smjer i njemački jezik i književnost - prevoditeljski smjer, dok je preostalih 10 mjesta bilo predviđeno za studijsku kombinaciju engleski jezik i književnost - filološki smjer i njemački jezik i književnost - prevoditeljski smjer. Ova studijska kombinacija nije naišla na veći interes studenata: samo 3 studenta se odlučilo za tu kombinaciju, dok je 5 mjesta u kombinaciji engleski jezik i književnost - prevoditeljski smjer i njemački jezik i književnost - prevoditeljski smjer bilo popunjeno, i to je razlog smanjenju sveukupnog broja studenata njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog smjera sa 17 u 2008./2009. na 12 u 2009./2010. godini.

Tablica 1.2.1.

Broj studenata upisanih u prvu godinu diplomskog prevoditeljskog studija						
ak. 2008./2009.			ak. 2009./2010.			ukupno
jednopedmetni	dvopedmetni	ukupno	jednopedmetni	dvopedmetni	ukupno	
3	14	17	4	8	12	29

Odsjek za njemački jezik i književnost nezadovoljan je vrlo malim brojem studenata zainteresiranih za jednopedmetni prevoditeljski studij, međutim poznati su razlozi tako slabog odaziva: studenti su obeshrabreni činjenicom da im trenutni studijski program nameće težak (i nepovoljan) izbor između isključivo nastavnčkog i isključivo

prevoditeljskog studija. Budući da se radi o jednopremetnim studentima, takvo ograničenje kod njih izaziva strah da će se teško zaposliti samo s diplomom prevoditeljskog studija, dok nastavnički smjer nudi veću egzistencijalnu sigurnost. Mišljenja smo da bi jednopredmetnim studentima trebalo omogućiti integrirano obrazovanje za nastavnike i za prevoditelje, kako bi im se omogućilo da budu što konkurentniji na tržištu rada (vidi točku 8.2).

1.2.2. Društvena potreba za kadrovima koji se obrazuju prema studijskom programu

Budući da je Osijek urbano središte kojemu gravitira veliki dio slavonsko-baranjske regije, kao i dijelovi Sjeverne Bosne te zapadne Slavonije, prevoditeljski studij nužno je potreban kako bi se kompetentno i profesionalno odgovorilo na zahtjeve privrednog sektora i trgovine koji se u uvjetima nadolazećeg pristupa Europskoj Uniji sve više okreću međunarodnim tržištima i međunarodnim partnerima. Naši su krajevi povijesno i tradicijski čvrsto povezani sa zemljama njemačkog govornog područja, što se očituje kako u kulturnoj tako i u gospodarskoj razmjeni, a to pak znači da je društvena potreba za profesionalnim prevoditeljima njemačkog jezika izrazito velika. Prevoditeljski studij osječkog Odsjeka za njemački jezik i književnost prepoznao je tu društvenu potrebu, te u skladu s njom osposobljuje buduće prevoditelje za rad u različitim strukama: ekonomiji, financijama, bankarstvu, pravu, trgovini, prehrambenoj tehnologiji i mnogim drugima.

1.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja

Diplomski nastavnički studij njemačkoga jezika i književnosti prema Bolonjskim programima studenti su mogli prvi puta upisati u akademskoj 2008./2009. godini. Do sada su upisane dvije generacije studenta. Planirana upisana kvota je u svakoj generaciji bila 20 studenata, ali se zbog interesa studenata morala podizati. Kao što je vidljivo iz tablice 1.3.1., broj zainteresiranih studenata za navedeni studij porastao je u akademskoj godini 2009./2010.

Tablica 1.3.1. Podaci o broju upisanih na diplomski studij njemačkoga jezika i književnosti – nastavnički smjer

	Njemački jezik i književnost	Njemački jezik i književnost i povijest	Njemački jezik i književnost i engleski jezik i književnost	Ukupno
2008./2009.	14		10	24
2009./2010.	21	1	16	38

Kako bismo zorno prikazali u kojoj je mjeri izražena društvena potreba za kadrovima koji se obrazuju prema navedenom studijskom programu, u daljnjem tekstu iznosimo raspoložive podatke o broju nezaposlenih diplomiranih studenata njemačkoga jezika i književnosti i o udjelu nestručno pokrivena nastave njemačkoga jezika.

Tablica 1.3.2. Podaci o nezaposlenim diplomiranim studentima njemačkoga jezika i književnosti koji su prijavljeni na Zavodu za zapošljavanje u gradu Osijeku tijekom prva tri mjeseca 2010. godine

	Engleski-njemački	Njemački -povijest
siječanj 2010.	2	1
veljača 2010.	2	1
ožujak 2010.	1	0

Napominjemo i kako je broj nezaposlenih diplomiranih studenata njemačkoga jezika i književnosti iz godine u godinu sve manji. U razdoblju od 2006. do 2008. taj je broj pao s 8 na 2 nezaposlena¹, a prema najnovijim podacima iz ožujka 2010. taj je broj još i manji. Podatci Ureda državne uprave (objavljeni na stranicama Ministarstva znanosti, obrazovanja i školstva²) za šk. god. 2006./2007. (za osnovne škole) odnosno 2007./2008. (za srednje škole) o broju sati njemačkoga jezika koje na našim osnovnim i srednjim školama izvodi nestručni kadar govore o manjku nastavnoga kadra za njemački jezik. Naime, samo u osnovnim školama je na razini države bilo 2377 nestručno pokrivenih sati nastave njemačkoga jezika što odgovara broju od 118 nastavnika koji bi u punom radnom vremenu izvodili samo nastavu iz njemačkoga jezika bez dodatnih obveza kao što su vođenje sindikalne podružnice, izrada rasporeda sati, vođenje brige o estetskom uređenju škole, i sl. Što se tiče srednjih škola, evidentirano je 527 sati nestručno pokrivenih nastave njemačkoga jezika na razini države, odnosno 90 potencijalnih radnih mjesta na kojima bi trebali raditi profesori njemačkoga jezika i književnosti. U sljedećim su tablicama prikazani podatci o nestručno zastupljenoj nastavi njemačkoga jezika na osnovnim školama u pet slavonskih županija.

Tablica 1.3.3. Broj sati nestručno pokrivenih nastave njemačkoga jezika na osnovnim školama na kraju šk. god. 2006./2007.

Županija	Broj sati	Broj učitelja
Vukovarsko-srijemska	392	19,6
Osječko-baranjska	140	7
Brodsko-posavska	371	18,55
Požeško-slavonska	154	7,7
Virovitičko-podravska	179	8,95
Ukupno	1236	61,8

¹ Vidi podatke u Samoanalizi FFOS-a iz 2009. godine.

² <http://public.mzos.hr/Default.aspx?art=8060&sec=1933>

Tablica 1.3.4. *Broj sati nestručno pokrivena nastave njemačkoga jezika na srednjim školama na početku šk. god. 2007./2008.*

Županija	Broj sati	Broj profesora
Vukovarsko-srijemska	33	1,65
Osječko-baranjska	21	1,05
Požeško-slavonska	0	0
Bjelovarsko-bilogorska	154	7,7
Virovitičko-podravska	103	5,15
Ukupno	311	15,55

Dakle, na kraju šk. god. 2006./2007. i na početku šk. god. 2007./2008. na području pet slavonskih županija evidentirano je 1547 sati nestručno pokrivena nastave njemačkoga jezika na školama, što čini otprilike 77 radnih mjesta. Iako se ovi podatci odnose na šk. god. 2006./2007. odnosno 2007./2008., smatramo da u ovom segmentu nije došlo do drastičnih promjena što nam je u razgovoru potvrdila i gospođa Ninočka Truck-Biljan, viša savjetnica za njemački jezik pri Agenciji za odgoj i obrazovanje.

Iz svega gore navedenoga proizlazi da je potreba za izvođenjem nastavničkoga diplomskog studijskog programa njemačkoga jezika i književnosti i te kako opravdana.

2. Usklađenost studijskog programa s misijom i strateškim ciljevima Sveučilišta odnosno Filozofskog fakulteta

2.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti

Povjerenstvo smatra da je studijski program u skladu s misijom i strateškim ciljevima Sveučilišta i Fakulteta.

2.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja

Program prevoditeljskog studija njemačkog jezika i književnosti usklađen je s misijom i strateškim ciljevima postuliranim Statutom Filozofskog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku: stremi se osiguranju i postizanju izvrsnosti u obrazovnom i znanstvenom djelovanju; dugoročni ciljevi studija nastoje zadovoljiti obrazovne potrebe pojedinaca, poslodavaca i društva, prilagoditi se svim promjenama koje prate suvremeno društvo, te surađujući s poslodavcima usklađivati nastavne planove i programe sa zahtjevima tržišta kako bi se osigurala kvaliteta i konkurentnost diplomiranih prevoditelja na tržištu rada; cilj je okupiti vrhunske znanstvenike i stručnjake koji će stalnim unaprjeđivanjem nastavnih metoda i postupaka mladim naraštajima na najučinkovitiji način prenositi znanja i vještine potrebne u njihovoj budućoj profesiji, kao i povećati razinu kvalitete i intenzitet znanstvenog rada. Osim toga, obrazujući visokokvalitetne diplomirane stručnjake, naš studij nastoji poboljšati ugled Filozofskog fakulteta i osječkog Sveučilišta.

2.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja

Diplomski studijski program njemačkoga jezika i književnosti – nastavnički smjer usklađen je s misijom i strateškim ciljevima Filozofskoga fakulteta. U tom smislu posebno ističemo nastojanja voditelja studija i svih nastavnika koji obrazuju buduće nastavnike njemačkoga jezika i književnosti da

- zadovolje obrazovne potrebe studenata te se prilagode svim promjenama koje prate suvremeno društvo;
- stalno unaprjeđuju nastavne metode i postupake kako bi mladim naraštajima na najučinkovitiji način prenosili znanja i vještine potrebne u njihovoj budućoj profesiji;
- povećavaju razinu kvalitete i intenzitet svoga znanstvenog rada i motiviraju studente na znanstveni rad;
- poboljšavaju ugled Odsjeka i Filozofskoga fakulteta u društvu ponajprije putem visokokvalitetnih diplomiranih studenata, ali i kroz druge oblike obrazovnih i znanstvenih djelatnosti.

Gore navedena nastojanja moguće je realizirati tako da se

- nudi sve kvalitetniji i atraktivniji studijski program koji će privući potencijalno najbolje studente iz zemlje i inozemstva;
- unaprjeđuje suradnja s raznim obrazovnim ustanovama u svrhu zadovoljavanja njihovih potreba za kvalitetnim kadrovima;
- razvija suradnja s visokoškolskim ustanovama u zemlji i inozemstvu radi osiguranja mobilnosti studenata i nastavnika;
- uključuje studente u razne oblike obrazovnih i znanstvenih aktivnosti tijekom studija i nakon njega.

3. Prikladnost naziva studijskog programa i ishoda učenja (općih i posebnih kompetencija) koji su definirani u studijskom programu

3.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti

Povjerenstvo smatra da je naziv studijskog programa, naziv koji se stječe po završetku studijskog programa kao i razina predloženog studijskog programa u skladu s preporukama strukovnih udruga.

Povjerenstvo također smatra da su ishodi učenja (opisane kompetencije) u skladu s potrebama i očekivanjima poslodavaca, odnosno sa zahtjevima strukovnih udruženja i tržišta rada.

3.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja

U ovom studiju student dalje razvija kompetencije stečene u preddiplomskom studiju. Tijekom diplomskog studija studenti stječu teorijska i praktična znanja za pismeno stručno prevođenje, prvenstveno u strukama koje su izabrali tijekom studija odnosno u književnom prevođenju. Nadalje studenti stječu i spoznaje iz suvremene znanosti o

prevođenju (translatologije) koje studente osposobljavaju za refleksiju o širokom spektru teorijskih pitanja prevođenja. Studenti također stječu spoznaje o tehnikama znanstvenog i istraživačkog rada u području translatologije.

U dijelu praktičnih predmeta studij je koncipiran fleksibilno da studenti prema osobnim interesima i potrebama sami izabiru područja prevođenja koja žele studirati. Ponuđena su za sada tri područja stručnog prevođenja: pravo, ekonomija i financije, te prehrambeno-tehnološka struka, a već prema tržišnim potrebama organizira se nastava prevođenja i u drugim stručnim područjima. Osim stručnog studenti mogu izabrati i književno prevođenje (proza, poezija i prevođenje za kazalište). Osim ovih područja pismenog prevođenja studentima se nudi i nastava iz usmenog (konsekutivnog) prevođenje bez težišta na nekoj određenoj struci, nego za sada prvenstveno na tehnici konsekutivnog prevođenja općenito. Kad bismo bili opremljeni potrebnim tehničkim pomagalima za nastavu iz simultanog prevođenja (v. točku 6.3.2), koja je nažalost vrlo skupa, bili bismo u stanju ponuditi i odgovarajuće kolegije iz ovog segmenta prevoditeljske izobrazbe.

U dijelu teorijskih predmeta studenti stječu znanja iz opće translatologije te iz teorije stručnog prevođenja, prvenstveno opća znanja o terminološkim bazama podataka, upotrebi stručnih jezika i taksonomijama stručnih tekstova, koja im daju bazične kompetencije za prevođenje u različitim strukama. Osim toga kandidati mogu steći osnovne kompetencije u konsekutivnom prevođenju.

Nažalost, strukovne udruge prevoditelja u Hrvatskoj nemaju jasno izražen stav niti preporuke vezane uz strukturu i sadržaj prevoditeljskih studija, ali sudeći prema okvirnim zahtjevima i potrebama tržišta rada, učenja (opisane kompetencije) u skladu su s očekivanjima poslodavaca.

3.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavnčkog usmjerenja

Po završetku studijskoga programa studenti stječu naziv *magistra edukacije njemačkoga jezika i književnosti*. Naziv je u skladu s preporukama strukovnih udruga.

U studijskome su programu opisane sljedeće kompetencije:

U ovom studiju student dalje razvija kompetencije stečene u preddiplomskom studiju germanistike, te po završetku diplomskoga studija stječe sljedeće stručne i specijalističke kompetencije:

- jezičnu kompetenciju u njemačkom jeziku na C1-C2 razini prema Europskim referentnim stupnjevima,*
- temeljna znanja o suvremenim lingvističkim disciplinama,*
- poznavanje kulture zemalja njemačkoga govornoga područja (geografskih, kulturno-povijesnih, društveno-političkih, gospodarskih i drugih aspekata),*
- poznavanje književno-znanstvene terminologije i metodologije,*
- poznavanje teorijskih temelja učenja i poučavanja stranoga i drugoga jezika, odnosno lingvističkih i kognitivnih teorija na kojima oni počivaju;*
- poznavanje temeljnih glotodidaktičkih načela, te metoda i postupaka poučavanja njemačkoga jezika s dijakronijskog i sinkronijskog stajališta;*

- *poznavanje tehnika istraživačkoga rada s obzirom na proces učenja i poučavanja njemačkoga kao stranoga jezika.*

Studenti stječu sljedeće sposobnosti:

- *sposobnost lingvističke analize strukture i uporabe jezika,*
- *sposobnost individualne interpretacije književnoga djela,*
- *sposobnost primjene interkulturalnoga pristupa u usporedbenim analizama kulturnih, gospodarskih, povijesnih i političkih veza između Hrvatske i zemalja njemačkoga govornoga područja,*
- *sposobnost planiranja, izvođenja i kritičkoga promišljanja procesa učenja i poučavanja njemačkoga kao stranoga jezika,*
- *sposobnost uporabe strategija učenja i poučavanja jezičnih znanja i vještina,*
- *sposobnost uporabe informatičkih i komunikacijskih tehnologija,*
- *sposobnost pronalaženja informacija,*
- *sposobnost primjene tehnika znanstvenoga i istraživačkoga rada.*(str. 7)

Za potrebe samoanalize studijskoga programa obavljani su razgovori s Ninočkom Truck-Biljan, višom savjetnicom za njemački jezik pri Agenciji za odgoj i obrazovanje, te mentorima studenata, profesoricama Melitom Barišić, Vesnom Ćosić i Anitom Kopic. Iz razgovora proizlazi da su diplomirani profesori njemačkoga jezika i književnosti prema starom studijskom programu stekli zadovoljavajuće kompetencije. Predviđaju da će Bolonjski program bolje pripremiti studente za budući poziv. Prema njihovom mišljenju potrebno je gore navedene ishode učenja upotpuniti sposobnostima *planiranja, izvođenja i kritičkoga promišljanja procesa učenja i poučavanja njemačkoga kao stranoga jezika.* Također, mentori smatraju da bi se studente još bolje osposobilo za rad u nastavi, ukoliko bi se školska praksa izvodila u manjim skupinama.

4. Struktura studijskog programa

4.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti

Povjerenstvo smatra da se oko pitanja sadrži li studijski program sve potrebne dijelove, jasno određene kvote, uvjete i kriterije upisa studenata, kao i popis obveznih i izbornih kolegija po semestrima te opise svih kolegija koji su navedeni u popisu, treba konzultirati s Tajništvom.

Nadalje, povjerenstvo smatra da broj izbornih kolegija u studijskom programu zadovoljava, a u sljedećoj tablici je prikazan odnos obveznih i izbornih kolegija.

**ODNOS OBVEZNIH I IZBORNIH KOLEGIJA
U STUDIJSKOM PROGRAMU NJEMAČKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI
PREDDIPLOMSKI STUDIJ**

u ECTS-bodovima

Semestar	JEDNOPREDMETNI STUDIJ		DVOPREDMETNI STUDIJ	
	obvezni	izborni	obvezni	izborni
1.	21	9	12	3
2.	21	9	12	3
3.	18	12	13	2
4.	18	12	12	3
5.	15	15	12	3
6.	15 (nejasno gdje su još bodovi za završni rad)	15	12 + za završni rad	Ø

Na preddiplomskom studiju nema praktičnog rada, pa se ne može odgovoriti na pitanje o odnosu broja kolegija/sati u studijskom programu posvećenih teorijskom i praktičnom radu.

Povjerenstvo smatra da su kolegiji dobro raspoređeni po semestrima i da studijski program sadrži popis obveznih i izbornih kolegija po semestrima te opise svih kolegija koji su navedeni u popisu.

4.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja

Prema Uputama za sastavljanje prijedloga preddiplomskih i diplomskih studijskih programa, koje je donio Rektorski zbor 14. siječnja 2004., studijski program sadržava sve potrebne dijelove.

Studijski program sadrži jasno određene kvote (jednopedmetni studij 10, dvopedmetni studij 15 studenata), uvjete i kriterije upisa studenata (upisati se mogu kandidati sa završenim preddiplomskim studijem njemačkog jezika i književnosti (i ostvarenih min. 180 ECTS) na Filozofskom fakultetu u Osijeku ili drugdje u Republici Hrvatskoj i inozemstvu; kandidati koji su stekli baccalaureus u inozemstvu moraju govoriti hrvatski ili njemački jezik kao materinski; ako je njemački jezik materinski, moraju imati baccalaureus kroatistike; ako je hrvatski jezik materinski, moraju imati baccalaureus germanistike).

Studijski program sadrži popis obveznih i izbornih kolegija po semestrima te opise svih kolegija koji su navedeni u popisu.

Tablica 4.2.1.

Broj kolegija u studijskom programu			
	obavezni	izborni	ukupno
jednopedmetni	21 (+ diplomski rad)	11	32 (+ diplomski rad)
dvopedmetni	9 (+ diplomski rad)	13	22 (+ diplomski rad)

Tablica 4.2.1. prikazuje broj kolegija (obaveznih i ponuđenih izbornih) na jednopedmetnom i dvopedmetnom studiju prevođenja. Ponuda kolegija dovoljna je za ispunjavanje ciljeva definiranih studijskim programom. Ponuda izbornih kolegija je raznovrsna te nudi široki dijapazon predmeta koji studente usavršavaju u različitim aspektima prevođenja.

Tablica 4.2.2.

ECTS bodovi		
	obavezni kolegiji	izborni kolegiji
jednopedmetni studij	72 (+ 30 dipl. rad)	18
dvopedmetni studij	40 (+ 15 dipl. rad)	9

Tablica 4.2.2. prikazuje ukupan broj ECTS bodova tijekom studija: u jednopedmetnom studiju prevođenja odnos bodova između obaveznih i izbornih kolegija iznosi 4:1 (bez diplomskog rada), a u dvopedmetnom studiju taj je omjer 4.4:1 (bez diplomskog rada).

Odnos broja kolegija/sati u studijskom programu posvećenih teorijskom i praktičnom radu donekle je problematičan, jer se u sadašnjem studijskom programu određeni nedostatak detektira u relativno velikoj zastupljenosti teoretskih kolegija, odnosno teoretskih aspekata pojedinih kolegija (riječ je prije svega o obaveznim kolegijima), dok su kolegiji potpuno okrenuti praksi mahom predviđeni u grupi izbornih predmeta. Ta bi situacija trebala biti ispravljena predloženim novim programom integriranog jednopedmetnog studija njemačkog jezika i književnosti te izmjenama i dopunama dvopedmetnog diplomskog studija njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja (vidi točke 8.2 i 8.3).

Što se tiče rasporeda kolegija po semestrima, utvrđeno je da bi pojedini kolegiji trebali biti drugačije raspoređeni. V. točke 8.2 i 8.3.

4.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja

Studijski program sadrži sve one dijelove koji su se tražili pri predlaganju studijskoga programa.

Što se tiče uvjeta za upis na diplomski studij njemačkoga jezika i književnosti nastavničkoga usmjerenja, kandidati moraju imati završen preddiplomski studij njemačkoga jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Osijeku ili na drugim srodnim fakultetima u zemlji i inozemstvu. Studijskim programom nije predviđen minimalan prosjek ocjena, niti prijemni ispit. Uprava Fakulteta donosi upisne kvote za 1. godinu studija za svaku godinu posebno i to na prijedlog Odsjeka.

Studijski program sadrži popis obveznih i izbornih kolegija te opise svih tih kolegija. Popis kolegija po semestrima nalazi se u aktualnom Izvedbenom planu nastave.

Tijekom studija izvodi se 10 obveznih kolegija. Postoje 22 izborna kolegija (11 iz glotodidaktičke skupine predmeta, 11 iz književnosti i njemačkoga jezika). Ponuda i broj izbornih kolegija mijenja se iz semestra u semestar. Analizom izvedbenog plana nastave zaključujemo da izborni kolegiji omogućuju studentima:

- da se bolje pripreme za određene aspekte nastavnoga rada (primjerice, za rad književnim tekstovima u nastavi njemačkoga kao stranoga jezika, za izradu nastavnih materijala i slično),
- da produbljuju svoja znanja iz drugih lingvističkih područja kao i književnosti njemačkog jezika
- da steknu potrebne bodove (ECTS-e).

Studijski program ispunjava i jedan vrlo važan zahtjev struke. Naime, prema Zakonu o osnovnom i srednjem školstvu od 15. srpnja 2008. budući nastavnici moraju steći 60 ECTS-a u okviru pedagoške, psihološke, didaktičke i metodičke izobrazbe kako bi mogli raditi u školi. U dvopredmetnome studiju student stječe 16 ECTS-a u okviru obveznih kolegija posvećenih odgojno-obrazovnom radu, a preostalih 14 ECTS-a može steći u izbornome programu (nudi se 6 kolegija koji donose 23 ECTS-a).³ U obveznom programu jednopredmetnoga studija student stječe 52 ECTS-a, a ostalih 8 može sakupiti birajući odgovarajuće izborne kolegije. Kako bismo postigli izbornost u punome smislu riječi, jednopredmetni bi studij trebao nuditi još izbornih kolegija -trenutna ponuda omogućuje *ograničenu izbornost*.

Podatke o omjeru obveznih i izbornih kolegija i pripadajućih ECTS-a donosi sljedeća tablica.

---

³ Polazimo od toga da student u dvopredmetnom studiju stječe 50% ECTS-a na Odsjeku za njemački jezik i književnost, a 50% na Odsjeku za engleski jezik i književnost odnosno na Odsjeku za hrvatski jezik i književnost ili na Odsjeku za pedagogiju.

Tablica 4.3.1 Obvezni i izborni kolegiji u diplomskom studiju njemačkoga jezika i književnosti nastavnčkoga usmjerenja

Seme- -star	Jednopedmetni studij				Dvopedmetni studij			
	Obvezni kolegiji		Izborni kolegiji		Obvezni kolegiji		Izborni kolegiji	
	Broj kolegija	ECT S	Broj kolegija	ECT S	Broj kolegija	ECTS	Broj kolegija	ECT S
I.	5	22	2/3	8	3	12	1	3
II.	5	22	2/3	8	3	15	1	3
III.	4	17	2/3	7	2	9	2/3	9
IV.	1 + pisanje diplomsk e radnje	30+6			1 + pisanje diplomsk e radnje	30+3		
	15	97	7/8	23	9	69- (21/2)- (30/2)=4 4	4/5	15

U jednopedmetnom je studiju omjer obveznih i izbornih kolegija 15: 7,5, u ECTS-ima je taj odnos 97:23. Dva obvezna kolegija dolaze na jedan izborni (67:33). 4 ECTS-a u obveznom programu dolaze otprilike na 1 ECTS u izbornom programu (80:20). U dvopedmetnom je studiju omjer obveznih i izbornih kolegija 9: 3,5, u ECTS-ima je taj odnos 44:15. 5 obveznih dolazi na 2 izborna kolegija (71:29), odnosno 3 ECTS-a iz obveznog programa dolaze na 1 ECTS u izbornom programu. Iz navedenoga proizlazi da je omjer obveznih i izbornih kolegija povoljan i u jednopedmetnom i u dvopedmetnom studiju.

Broj sati posvećen teorijskom radu je i u jednopedmetnom i u dvopedmetnom studiju trostruko manji od broja sati posvećenog praktičnom radu. Ovdje treba dodati da studenti tijekom jednoga semestra imaju i po 2 sata školske prakse tjedno. Tek jedan kolegij u okviru dvopedmetnoga studija sadrži samo sate predavanja. Manji dio kolegija ima i sate predavanja i sate seminara odnosno vježbi, dok veći dio kolegija ima samo sate seminara odnosno vježbi. Smatramo da je odnos broja kolegija/sati u studijskom programu posvećenih teorijskom i praktičnom radu povoljan. Precizne podatke donose tablice 4.3.2. i 4.3.3.

Tablica 4.3.2. Broj sati posvećenih teorijskom i praktičnom radu, te školskoj praksi u jednopedmetnom studiju

Semestar	Kolegij	Broj sati posvećen		
		a) teorijskom radu	b) praktičnom radu	c) školskoj praksi
I.	Obvezni kolegiji			
	Psihologija odgoja i obrazovanja	2	2	
	Usvajanje drugog i stranog	2	1	

	jezika			
	Nastava njemačkog jezika u ranoj školskoj dobi	2	1	
	Jezične vježbe njemačkog jezika VII		2	
	Književnost DDR-a	1	1	
	Izborni kolegiji			
	Dvojezičnost		2	
	Književnost za djecu i mladež		2	
	Trivijalna književnost	1	1	
	Opće prijevodne vježbe 1		4	
	Ruski jezik 7		4	
II.	Obvezni kolegiji			
	Didaktika	2	2	
	Glottodidaktika	3	1	
	Testiranje i vrednovanje komunikacijske kompetencije	1	2	
	Jezične vježbe njemačkog jezika VIII		2	
	Književnoznanstvena metodologija	1	1	
	Izborni kolegiji			
	Izrada nastavnih materijala		2	
	Elementi kulture i civilizacije u nastavi njemačkog jezika		2	
	Uvod u tekstnu lingvistiku		2	
	Opće prijevodne vježbe 2		4	
	Ruski jezik 8		4	
III.	Obvezni kolegiji			
	Pedagogija	2	2	
	Metodika nastave njemačkog jezika		2	
	Istraživanje u nastavi njemačkog jezika	2	1	
	Filmske interpretacije književnosti	1	1	
	Izborni kolegiji			
	Književnost za djecu i mladež		2	
	Uvod u semiologiju		2	
	Opće prijevodne vježbe 1		4	

	Ruski jezik 9		4	
	Trivijalna književnost	1	1	
IV.	Obvezni kolegiji			
	Školska praksa			2
	Ukupno	21	61	2

Tablica 4.3.3. Broj sati posvećenih teorijskom i praktičnom radu, te školskoj praksi u dvopredmetnom studiju

Semestar	Kolegij	Broj sati posvećen		
		a) teorijskom radu	b) praktičnom radu	c) školskoj praksi
I.	Obvezni kolegiji			
	Psihologija odgoja i obrazovanja	2	2	
	Usvajanje drugog i stranog jezika	2		
	Jezične vježbe njemačkog jezika VII		2	
	Izborni kolegiji			
	Nastava njemačkog jezika u ranoj školskoj dobi	2	1	
	Dvojezičnost		2	
	Književnost za djecu i mladež		2	
	Trivijalna književnost	1	1	
	Književnost DDR-a	1	1	
	Opće prijevodne vježbe 1		4	
	Ruski jezik 7		4	
II.	Obvezni kolegiji			
	Didaktika	2	2	
	Glotodidaktika	3	1	
	Jezične vježbe njemačkog jezika VIII		2	
	Izborni kolegiji			
	Izrada nastavnih materijala		2	
	Elementi kulture i civilizacije u nastavi njemačkog jezika		2	
	Testiranje i vrednovanje komunikacijske kompetencije	1	2	
	Književnoznanstvena	1	1	

	metodologija			
	Uvod u tekstnu lingvistiku		2	
	Opće prijevodne vježbe 2		4	
	Ruski jezik 8		4	
III.	Obvezni kolegiji			
	Pedagogija	2	2	
	Metodika nastave njemačkog jezika		2	
	Izborni kolegiji			
	Književnost za djecu i mladež		2	
	Uvod u semiologiju		2	
	Opće prijevodne vježbe 1		4	
	Istraživanje u nastavi njemačkog jezika	2	1	
	Filmske interpretacije književnosti	1	1	
	Trivijalna književnost	1	1	
IV.	Obvezni kolegiji			
	Školska praksa 2			2
	Ukupno	21	56	2

Kolegiji su logično raspoređeni po semestrima. Tako primjerice kolegij Metodika nastave njemačkog jezika dolazi nakon kolegija Pedagogija, Didaktika i Glotodidaktika. Isto tako, Školska praksa dolazi nakon što je student stekao opću odgojno-obrazovnu izobrazbu i nakon što se kroz razne kolegije upoznao s radom u razredu i pripremao za taj rad. Potrebno je jedino razmisliti o tome da se kolegij Nastava njemačkoga jezika učenicima rane školske dobi nudi nakon što su odslušali Usvajanje drugoga i stranoga jezika te Glotodidaktiku.

5. Kolegiji u studijskom programu

5.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti

Povjerenstvo smatra da opis pojedinoga kolegija sadrži sve potrebne elemente, premda je u pojedinim kolegijima preopširan popis literature i treba razmisliti o reduciranju. Ishodi učenja su jasno i prikladno definirani i u skladu su s opisom sadržaja kolegija. Sadržaj kolegija je opisan prema ključnim tematskih područjima.

Suvremena su postignuća iz adekvatnog predmetno-znanstvenog područja uglavnom uključena u sadržaj pojedinog kolegija, a preporuča se s vremena na vrijeme osvježiti popis obvezne literature.

Opis sadržaja kolegija odgovara nazivu kolegija i navedenoj literaturi.

Metode poučavanja i vrjednovanja u skladu su sa sadržajem kolegija.

Kriteriji za stjecanje ECTS bodova stoje u opisu kolegija.

Na pitanje jesu li ECTS bodovi dobro određeni s obzirom na opterećenje studenata koje proizlazi iz opisa kolegija, tj. jesu li ECTS bodovi pridijeljeni na način da definiraju sve obveze studenata, povjerenstvo smatra da na temelju stečenog iskustva treba razmisliti o novom definiranju broja bodova. V. točku 8.2.

Metode poučavanja i vrjednovanja su odgovarajuće, a kriteriji vrjednovanja su navedeni u opisu kolegija ili su na neki drugi način dostupni studentima.

Na pitanje o načinima provjere znanja studenata Povjerenstvo prilaže sljedeću tablicu:

Tablica: Provjera znanja

- a) Navedite strukturu u načinu polaganja ispita za sve predmete na **preddiplomskom, odnosno diplomskom** studijskom programu (broj predmeta u odnosu na ukupni broj u semestru)

Preddipl. studij Semestar	Samo usmeno	Samo pismeno	Pismeno i usmeno	Drugi (dodatni ili isključivi) oblici, (kontinuirano ocjenjivanje/referati/ prezentacije)
I.	2	4	2	3
II.	1	7	2	2
III.	2	5	1	4
IV.	1	7	1	3
V.	2	3	2	1
VI.	2	4	1	1

- b) Navedite strukturu u načinu polaganja pismenih ispita na **preddiplomskim (i integriranim preddiplomskim i diplomskim, ako ih ima)** studijskim programima ovog visokog učilišta (broj predmeta u odnosu na ukupni broj)*

Preddiplomski studij Semestar	Samo završni pismeni ispit	Samo putem 1 ili više kolokvija/zadaće	Putem kolokvija/zadaća i/ili završnog pismenog ispita	Putem seminarskog rada	Drugi (dodatni ili isključivi) oblici
I.		1	2	3	2
II.		2	6	4	4
III.		1	2	5	1
IV.		2	3	4	
V.	2	1		2	1
VI.	1		1	3	

- c) Navedite strukturu u načinu polaganja usmenih ispita na **prediplomskim (i integriranim prediplomskim i diplomskim**, ako ih ima) studijskim programima ovog visokog učilišta (broj predmeta u odnosu na ukupni broj)*

Preddiplomski studij Semestar	Samo završni usmeni ispit	Samo putem 1 ili više kolokvija	Putem kolokvija i/ili završnog usmenog ispita	Prezentacija (dodatno ili isključivo)	Drugi (dodatni ili isključivi) oblici
I.	1		2	2	
II.	1		1		
III.			1		
IV.	1		1		
V.	4				2
VI.	3				

Povjerenstvo smatra da iskustva s književnoznanstvenih kolegija pokazuju da preporučeni veći broj testova iz lektira, referata i kolokvija tijekom semestra nisu doveli do bitno efikasnijeg studiranja. Opterećenje studenata relativno velikim brojem referata, testova i kolokvija u semestru često ima za posljedicu parcijalno, odnosno dosta površno svladavanje gradiva i nemogućnost sagledavanja cjeline. Budući da je književnopovijesno gradivo najčešće međusobno povezano, izostavljanje završnog usmenog ili pismenog ispita pokazalo se kao nedostatak. Trebalo bi razmisliti o smanjivanju broja kolegija u semestru, ali i o reduciranju broja testova, kolokvija, referata, odnosno boljem koordiniranju u okviru semestralnog programa. Isto tako, preporuča se revizija popisa literature za lingvističke kolegije kao i revidiranje načina provjere znanja.

5.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja

Opisi kolegija pisani su u prvobitne obrasce te ne sadrže elemente *Nastavne metode i Ishodi učenja*.

Ishodi učenja naknadno su formulirani, te su većim dijelom prikladno definirani i u skladu s opisom sadržaja kolegija.

Sadržaji kolegija opisani su prema ključnim tematskim područjima.

Odnos teorijskih i praktičnih elemenata u opisu sadržaja kolegija kao i udio praktičnih prijevodnih vježbi općenito u programu diplomskog studija prevoditeljskog usmjerenja djelomično je prikladan, no primijećeni su nedostaci. Vidi točku 8.3.

Suvremena postignuća iz adekvatnog predmetno-znanstvenog područja uključena su u sadržaj pojedinog kolegija koliko je to formalno izvedivo. Svaka izmjena plana i programa, naime, mora biti odobrena od strane **Sveučilišnog senata**. U popisima obvezatne literature zastupljena je recentna literatura koliko je to formalno izvedivo – nedostaju sredstva za nabavku sve literature, a svaka izmjena plana i programa najprije

mora biti odobrena od strane [Sveučilišnog senata](#), što otežava aktualiziranje popisa literature.

Opisi sadržaja većinom odgovaraju nazivima kolegija i navedenoj literaturi. Vidi točku 8.3.

S obzirom da su opisi kolegija pisani prema prvobitnom obrascu, nedostaju metode poučavanja, te je u ovom trenutku nemoguće reći, jesu li metode poučavanja i vrjednovanja u skladu sa sadržajem kolegija.

Kriteriji za stjecanje ECTS-a opisani su, no moguće su korekcije. Vidi točku 8.3.

ECTS bodovi većinom su dobro određeni s obzirom na opterećenje studenata koje proizlazi iz opisa kolegija. Prijedloge za poboljšanje vidi pod točkom 8.3.

Metode proučavanja i vrjednovanja djelomično su odgovarajuće. Kriteriji vrjednovanja navedeni su u opisu kolegija i dostupni su studentima.

Kod načina provjere znanja studenata prevladavaju (ovisno o kolegiju) – pismeni ili usmeni ispit te seminarski radovi. No, osim pismenog i usmenog ispita zastupljeni su i različiti drugi oblici provjere znanja: domaći uradci, referati, kratki testove provjere znanja i slično.

5.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavnčkog usmjerenja

Uvidom u opise kolegija otkrili smo da u njima nedostaju sljedeći elementi: nositelj kolegija i suradnici na kolegiju, ishodi učenja, nastavne metode te jezik na kojem se izvodi kolegij. Napominjemo, međutim, da su podatci o nositelju kolegija i suradnicima na kolegiju nalaze u u izvedbenom planu nastave koji je objavljen na internetskoj stranici Fakulteta. Također, ishodi su učenja za većinu kolegija navedeni u Studijskome programu od stranice 303-324.

U studijskome programu nedostaju opisi sljedećih kolegija: *Didaktika*, *Psihologija odgoja i obrazovanja* i *Pedagogija*. Opisi navedenih kolegija postoje, ali nisu uklopljeni u studijski program.

Ishodi učenja nisu navedeni za kolegije *Historijska gramatika njemačkoga jezika*, *Uvod u semiologiju*, *Uvod u tekstnu lingvistiku*, *Vježbe iz retoričke analize teksta*.

Iz Tablice 5.3.1. je vidljivo da su ishodi učenja kod većine kolegija jasno definirani, te da su kod većine kolegija u skladu s opisom sadržaja kolegija i metodom vrjednovanja stečenih kompetencija.

Tablica 5.3.1. *Ishodi učenja*

Kolegij	Jesu li ishodi učenja jasno definirani?	Jesu li ishodi učenja u skladu s opisom sadržaja kolegija?	Jesu li ishodi učenja u skladu s metodom vrjednovanja stečenih kompetencija?
Didaktika	-	-	-
Dramske tehnike u nastavi njemačkog jezika	DA	NE	DA
Dvojezičnost	DA	DA	DA
Elementi kulture i civilizacije u nastavi njemačkog jezika	DA	DA	DA
Filmske interpretacije književnosti	DA	NE	DA
Glotodidaktika	DA	DA	DA
Historijska gramatika njemačkog jezika	-	-	-
Istraživanje u nastavi njemačkog jezika	DA	DA	DA
Izrada nastavnih materijala	DA	NE	DA
Jezična svjesnost	DA	DA	DA
Jezične vježbe njemačkog jezika 7	DA	NE	DA
Jezične vježbe njemačkog jezika 8	NE	DA	DA
Književnost DDRa	DA	NE	DA
Književnost za djecu i mladež	DA	NE	DA
Književnoznanstvena metodologija	DA	NE	DA
Kultura njemačke postmoderne	DA	DA	DA
Metodika nastave njemačkog jezika	DA	DA	DA
Nastava njemačkog jezika u ranoj školskoj dobi	DA	DA	DA
Opće prijevodne vježbe 1	DA	NE	DA
Opće prijevodne vježbe 2	DA	NE	DA
Pedagogija	-	-	-
Psihologija odgoja i obrazovanja	-	-	-
Pragmatička lingvistika	DA	DA	NE
R. Musil i H. Broch	DA	NE	DA
Školska praksa 1	DA	DA	DA

Školska praksa 2	DA	DA	DA
Suvremeni mediji u nastavi njemačkog jezika	DA	DA	DA
Testiranje i vrednovanje komunikacijske kompetencije	DA	DA	DA
Usvajanje drugog i stranog jezika	DA	DA	DA
Uvod u semiologiju	-	-	-
Uvod u tekstnu lingvistiku	-	-	-
Vježbe iz retoričke analize teksta	-	-	-

Sadržaji su kolegija uglavnom opisani prema ključnim tematskim područjima, kao što se može vidjeti u Tablici 5.3.2.

Tablica 5.3.2. *Opis kolegija*

Kolegij	Je li sadržaj kolegija opisan prema ključnim tematskim područjima?
Didaktika	-
Dramske tehnike u nastavi njemačkog jezika	DA
Dvojezičnost	DA
Elementi kulture i civilizacije u nastavi njemačkog jezika	NE
Filmske interpretacije književnosti	DA
Glotodidaktika	DA
Historijska gramatika njemačkog jezika	DA
Istraživanje u nastavi njemačkog jezika	DA
Izrada nastavnih materijala	DA
Jezična svjesnost	DA
Jezične vježbe njemačkog jezika 7	NE
Jezične vježbe njemačkog jezika 8	DA
Književnost DDRa	DA
Književnost za djecu i mladež	NE
Književnoznanstvena metodologija	DA
Kultura njemačke postmoderne	DA
Metodika nastave njemačkog jezika	DA
Nastava njemačkog jezika u ranoj školskoj dobi	DA
Opće prijevodne vježbe 1	DA
Opće prijevodne vježbe 2	DA
Pedagogija	-
Psihologija odgoja i obrazovanja	-
Pragmatička lingvistika	DA
R. Musil i H. Broch	DA

Školska praksa 1	DA
Školska praksa 2	DA
Suvremeni mediji u nastavi njemačkog jezika	DA
Testiranje i vrednovanje komunikacijske kompetencije	DA
Usvajanje drugog i stranog jezika	DA
Uvod u semiologiju	DA
Uvod u tekstnu lingvistiku	DA
Vježbe iz retoričke analize teksta	DA

Recentnom se literaturom smatra literatura objavljena u posljednjih 5 godina, znači od 2005. do 2010. godine. Iz razloga što je studijski program pisan 2005. godine, a posljednje su izmjene napravljene 2008. godine, kod većine kolegija (njih 18) nije zastupljena recentna literatura iz ovoga razdoblja, stoga ne možemo sa sigurnošću tvrditi da su suvremena postignuća iz predmetno-znanstvenog područja uključena u sadržaj većine kolegija. U svakom je slučaju potrebno aktualizirati popis literature s ovoga aspekta.

Opisi sadržaja kolegija odgovaraju nazivu kolegija i navedenoj literaturi.

Tablica 5.3.3. *Kolegiji i suvremena postignuća*

Kolegij	Je li u obveznoj literaturi za polaganje ispita zastupljena recentna literatura?	Odgovara li opis sadržaja kolegija nazivu kolegija i navedenoj literaturi?
Didaktika	-	-
Dramske tehnike u nastavi njemačkog jezika	NE	DA
Dvojezičnost	DA	DA
Elementi kulture i civilizacije u nastavi njemačkog jezika	NE	DA
Filmske interpretacije književnosti	NE	DA
Glotodidaktika	NE	DA
Historijska gramatika njemačkog jezika	DA	DA
Istraživanje u nastavi njemačkog jezika	DA	DA
Izrada nastavnih materijala	NE	DA
Jezična svjesnost	DA	DA
Jezične vježbe njemačkog jezika 7	DA	DA
Jezične vježbe njemačkog jezika 8	DA	DA
Književnost DDRa	NE	DA
Književnost za djecu i mladež	NE	DA
Književnoznanstvena metodologija	NE	DA
Kultura njemačke postmoderne	NE	DA
Metodika nastave njemačkog jezika	NE	DA
Nastava njemačkog jezika u ranoj	DA	DA

školskoj dobi		
Opće prijevodne vježbe 1	DA	DA
Opće prijevodne vježbe 2	DA	DA
Pedagogija	-	-
Psihologija odgoja i obrazovanja	-	-
Pragmatička lingvistika	NE	DA
R. Musil i H. Broch	NE	DA
Školska praksa 1	NE	DA
Školska praksa 2	DA	DA
Suvremeni mediji u nastavi njemačkog jezika	NE	DA
Testiranje i vrednovanje komunikacijske kompetencije	NE	DA
Usvajanje drugog i stranog jezika	DA	DA
Uvod u semiologiju	NE	DA
Uvod u tekstnu lingvistiku	NE	DA
Vježbe iz retoričke analize teksta	NE	DA

Za potrebe analize studijskoga programa izrađen je interni upitnik za studente 1. i 2. godine diplomskoga studija njemačkoga jezika i književnosti nastavničkoga usmjerenja. Upitnik je bio dostupan online, na internetskoj adresi <http://www.surveymonkey.com/s/6L97XMW>, a obrađeni su podatci uneseni u Tablicu 10. Rezultati ankete pokazuju da su studenti načelno zadovoljni s metodama poučavanja pojedinih kolegija i s kriterijima te načinom vrjednovanja. Prevladava formativno vrjednovanje u smislu kontinuiranoga praćenja studentskih postignuća, seminarskih radova, usmenih prezentacija, referata itd. Kriteriji vrjednovanja nisu navedeni u opisu kolegija i nije vidljivo iz studijskoga programa gdje se mogu pronaći.

Tablica 5.3.4. *Metode poučavanja i kriteriji vrjednovanja*

Kolegij	Jesu li metode poučavanja prema mišljenju studenata odgovarajuće?	Jesu li kriteriji vrjednovanja navedeni u opisu kolegija?	Je li vrjednovanje prema mišljenju studenata provedeno u skladu s kriterijima?	Koji način provjere znanja prevladava? I=pismeni/usmeni ispit K=kolokviji F=formativno vrjednovanje (pismeni radovi, usmene prezentacije, referati, itd..)
Didaktika	DA	-	NE	-
Dramske tehnike u nastavi njemačkog jezika	NE	NE	NE	F
Dvojezičnost	DA	NE	DA	F
Elementi kulture i civilizacije u nastavi njemačkog jezika	DA	NE	DA	F
Filmske interpretacije književnosti	DA	NE	DA	F
Glotodidaktika	DA	NE	DA	I

Historijska gramatika njemačkog jezika	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	NE	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	K
Istraživanje u nastavi njemačkog jezika	DA	NE	DA	F
Izrada nastavnih materijala	DA	NE	DA	F
Jezična svjesnost	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	NE	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	F
Jezične vježbe njemačkog jezika 7	DA	NE	DA	F
Jezične vježbe njemačkog jezika 8	DA	NE	DA	I
Književnost DDRa	DA	NE	DA	F
Književnost za djecu i mladež	DA	NE	NE	F
Književnoznanstvena metodologija	DA	NE	DA	I
Kultura njemačke postmoderne	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	NE	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	F
Metodika nastave njemačkog jezika	DA	NE	DA	F
Nastava njemačkog jezika u ranoj školskoj dobi	DA	NE	DA	F
Opće prijevodne vježbe 1	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	NE	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	I
Opće prijevodne vježbe 2	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	NE	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	I
Pedagogija	-	-	DA	-
Psihologija odgoja i obrazovanja	-	-	NE	-
Pragmatička lingvistika	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	NE	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	F
R. Musil i H. Broch	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	NE	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	F
Školska praksa 1	DA	NE	DA	F

Školska praksa 2	DA	NE	DA	F
Suvremeni mediji u nastavi njemačkog jezika	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	NE	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali	F
Testiranje i vrednovanje komunikacijske kompetencije	DA	NE	DA	F
Usvajanje drugog i stranog jezika	DA	NE	DA	I
Uvod u semiologiju	DA	NE	DA	F
Uvod u tekstnu lingvistiku	DA	NE	DA	I
Vježbe iz retoričke analize teksta	DA	NE	DA	I

U opisima kolegija su opisani kriteriji za stjecanje ECTS bodova. Rezultati analize pojedinih kolegija pokazuju da su ECTS bodovi uglavnom dobro određeni s obzirom na opterećenje studenata. Kod nekih bi kolegija, međutim, bile potrebne korekcije, ako bi se analizirani elementi uzeli u obzir.

Tablica 5.3.5. *ECTS bodovi*

Kolegij	Jesu li ECTS bodovi dobro određeni s obzirom na opterećenje studenata koje proizlazi iz opisa kolegija?	Jesu li ECTS bodovi dobro određeni s obzirom na opterećenje studenata prema mišljenju studenata?
Didaktika	-	DA
Dramske tehnike u nastavi njemačkog jezika	DA	DA
Dvojezičnost	DA	DA
Elementi kulture i civilizacije u nastavi njemačkog jezika	DA	DA
Filmske interpretacije književnosti	DA	DA
Glotodidaktika	DA	DA
Historijska gramatika njemačkog jezika	DA	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali
Istraživanje u nastavi njemačkog jezika	DA	NE (premalo)
Izrada nastavnih materijala	DA	DA
Jezična svjesnost	DA	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali
Jezične vježbe njemačkog jezika 7	DA	DA
Jezične vježbe njemačkog jezika 8	DA	DA
Književnost DDRa	DA	DA
Književnost za djecu i mladež	DA	DA

Književnoznanstvena metodologija	DA	DA
Kultura njemačke postmoderne	DA	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali
Metodika nastave njemačkog jezika	DA	DA
Nastava njemačkog jezika u ranoj školskoj dobi	DA	DA
Opće prijevodne vježbe 1	NE (previše)	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali
Opće prijevodne vježbe 2	NE (previše)	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali
Pedagogija	nema opisa kolegija u Studijskome programu	DA
Psihologija odgoja i obrazovanja	nema opisa kolegija u Studijskome programu	DA
Pragmatička lingvistika	DA	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali
R. Musil i H. Broch	DA	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali
Školska praksa 1	DA	NE (premalo)
Školska praksa 2	DA	NE (premalo)
Suvremeni mediji u nastavi njemačkog jezika	DA	Anketirani studenti kolegij nisu odslušali
Testiranje i vrednovanje komunikacijske kompetencije	DA	DA
Usvajanje drugog i stranog jezika	DA	DA
Uvod u semiologiju	DA	DA
Uvod u tekstnu lingvistiku	DA	DA
Vježbe iz retoričke analize teksta	DA	DA

6. Izvedba studijskog programa

6.1. Studenti

6.1.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti

Preporuča se za pitanja o studentima konzultirati studentsku referadu.

6.1.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja

Tablica 6.1.2.1. daje pregled podataka o ukupnom broju studenata upisanih na diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja. Svi studenti (100%) su

prije ovog studija završili preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Osijeku.

Problem je neupoznatost javnosti sa značajem ovog zanimanja, te sa činjenicom da za njega u Osijeku postoji specijalizirani studij.

Tablica 6.1.2.1. *Ukupan broj i kvaliteta upisanih studenata po generacijama*

Broj studenata po generacijama i usmjerenjima						
1. generacija (upisana 2008./09.)			2. generacija (upisana 2009./10.)			ukupno
jednopedmetni	dvopedmetni	ukupno	jednopedmetni	dvopedmetni	ukupno	
3	14	17	4	8	12	29
Prosječna ocjena na kraju preddiplomskog studija						
1. generacija (upisana 2008./09.)			2. generacija (upisana 2009./10.)			ukupno
jednopedmetni	dvopedmetni	ukupno	jednopedmetni	dvopedmetni	ukupno	
4,43	3,86	4,14	4,04	3,76	3,9	4,02

Tablica 6.1.2.2. daje pregled studenata s obzirom na mjesto stanovanja tj. županiju stanovanja prije upisivanja diplomskog studija prevoditeljskog smjera u Osijeku. Podatci pokazuju da prevladavaju studenti iz Osječko-baranjske županije, no velik dio studenata dolazi i iz drugih kontinentalnih županija.

Tablica 6.1.2.2. *Profil studenata upisanih na diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja prema mjestu stanovanja prije upisivanja diplomskog studija prevoditeljskog smjera.*

Generacija	Županija									
	Ukupno	Brodsko-posavska	Koprivničko-križevačka	Međimurska	Osječko-baranjska	Požeško-slavonska	Varaždinska	Virovitičko-podravska	Vukovarsko-srijemska	Zagrebačka
1. generacija (upisana 2008./09.)	14	1	0	0	9	0	2	1	1	0
2. generacija (upisana 2009./10.)	11	0	1	2	4	2	0	0	1	1
ukupno	25*	1	1	2	13	2	2	1	2	1

*Tablica prikazuje podatke za studente koji su se odazvali internoj anketi, u ovom slučaju 86% tj. 25 od 29 studenata.

Tablica 6.1.2.3. daje pregled prosječne ocjene studenata na diplomskom studiju njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja. Podatci pokazuju da je procjek ocjena općenito vrlo visok, no i da je 1. generacija postigla nešto bolji uspjeh od 2. generacije studenata.

Tablica 6.1.2.3. *Prosječna ocjena studenata upisanih na diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja u prve dvije generacije magistarskog studija*

1. generacija (upisana 2008./09. godine)			2. generacija (upisana 2009./10. godine)			ukupno
jednopedmetni	dvopedmetni	ukupno	jednopedmetni	dvopedmetni	ukupno	
4,43	4,42	4,43	4,35	4,21	4,22	4,35

Tablica 6.1.2.4. prikazuje podatke o zadovoljstvu studenata upisanih na diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja. Budući da je studij pokrenut tek akademske godine 2008./2009., nije moguće prikazati podatke prikupljene Sveučilišnom anketom. Studenti su pristupili ovoj anketi u svibnju 2010. godine, no rezultati se još obrađuju. Za izradu tablica 6.1.2.4. i 6.1.2.5. primijenjena je interna anketa za studente diplomskog studija njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja (vidi Anketu dolje). Anketi se odazvalo 25 od 29 tj. 86 % studenata.

Tablica 6.1.2.4. *Podatci o zadovoljstvu studenata upisanih na diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja izvedeni iz interne ankete Odsjeka za njemački jezik i književnost*

Generacija	Varijabla*											
	Opći sadržaj studija			Ponuda kolegija			Suradnja s drugim fakultetima			Suradnja sa inozemstvom		
	Min	Max	M	Min	Max	M	Min	Max	M	Min	Max	M
1. generacija, upisana 2008./2009.	2	5	3,85	2	5	3,42	1	5	3,8	1	5	3,5
2. generacija, upisana 2009./2010.	3	5	4,2	2	5	3,8	1	5	3,9	1	5	2,7
Ukupno	2	5	4,0	2	5	3,6	1	5	3,85	1	5	3,1

*Varijable su procjenjivane pomoću sljedeće skale: 1 (uopće nisam zadovoljan/na), 2 (nisam zadovoljan/na), 3 (niti sam zadovoljan/na niti nisam zadovoljan/na), 4 (zadovoljan/na sam), 5 (u potpunosti sam zadovoljan/na).

Gore navedeni podatci ukazuju na visoku razinu zadovoljstva općim sadržajem studija i ponudom kolegija. Studenti su pak nešto slabije zadovoljni suradnjom sa drugim fakultetima i inozemstvom. Zanimljivo je da prema podacima zadovoljstvo općenito raste svakom novom generacijom, jedina varijabla koja pokazuje znatan pad u odnosu na prethodnu generaciju je varijabla *Suradnja sa inozemstvom*. Ovaj pad može se objasniti činjenicom da je generacija koja je iskazala veće zadovoljstvo također i više puta bila u inozemstvu, što u tablici 6.1.2.5. pokazuje stupac *Usavršavanje u inozemstvu*: studenti 1. generacije studija znatno su više sudjelovali na usavršavanjima u inozemstvu, te su stoga i zadovoljniji suradnjom.

Svake godine na našem Odsjeku gostuju nastavnici iz zemlje i inozemstva (neki od njih kao vanjski suradnici, neki kao gostujući predavači), a stalno su prisutni i strani lektori koji nastoje dodatno ojačati suradnju sa stranim sveučilištima i udrugama.

Tablica 6.1.2.5. Podatci o sudjelovanju studenata u izvannastavnim aktivnostima i projektima

Generacija	Usavršavanje u inozemstvu	Nagrade	Sudjelovanje na konferencijama i skupovima	Sudjelovanje u studentskim izvannastavnim aktivnostima	Financijska stipendija	Sudjelovanje na projektima
1. generacija (upisana 2008./2009.)						
Jednopedmetni studij	1	0	0	0	1	1
Dvopedmetni studij	6	0	0	3	6	1
2. generacija (upisana 2009./2010.)						
Jednopedmetni studij	0	0	0	0	2	4
Dvopedmenti studij	0	0	0	1	1	6
Ukupno	7	0	0	4	10	12
Postotak	28%	0	0	16%	40%	48%

Gore navedeni podatci pokazuju slabo sudjelovanje studenata na skupovima, što ukazuje na potrebu njihovog jačeg uključivanja u znanstveni rad na studiju. Velika je pak njihova zastupljenost na manjim projektima (48%) koji su vezani uz konkretnu prevoditeljske zadatke kao što je prijevod udžbenika ili pak pjesama za književne večeri. Udio studenata koji su dobili stipendije u obliku boravka u inozemstvu ili unutar države iznosi 28%, zastupljene su ljetne stipendije Sveučilišta Augsburg (partner-sveučilište), Sveučilišta Karl-Franzens-Universität iz Graza (partner-sveučilište), bavarskog visokoškolskog centra za srednju, istočnu i južnu Europu Bayhost, te semestralne stipendije iz programa Erasmus mobilnost koje je dodijelilo Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku. Velik dio studenata dobiva financijsku stipendiju (40%), koju im dodjeljuje matični grad, matična županija ili Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Samo manji dio studenata sudjeluje u izvannastavnim studentskim aktivnostima (16%), radi se o sudjelovanju u

radu studentske organizacije AISEC ili pak o sudjelovanju u uređivanju različitih studentskih novina.

Tablice 6.1.2.6.-8. prikazuju podatke o razlozima koji otežavaju uspješno studiranje studenata na diplomskom studiju njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja. Podatci su prikupljeni pomoću interne ankete za studente diplomskog studija njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja (vidi Anketu dolje), u anketu su između ostalog uključeni faktori navedeni u Anketi o razlozima predugog ili neuspješnog studiranja.

Tablica 6.1.2.6. Podatci o razlozima koji otežavaju uspješno studiranje studenata

Generacija	Varijabla*														
	Zdravstveni problemi			Financijski problemi			Obiteljski problemi			Privatni problemi			Druge obveze		
	Min	Max	M	Min	Max	M	Min	Max	M	Min	Max	M	Min	Max	M
1. generacija (upisana 2008./2009.)	1	2	1,1	1	4	1,9	1	2	1,3	1	3	1,6	1	3	1,9
2. generacija (upisana 2009./2010.)	1	4	1,8	1	5	1,5	1	3	1,6	1	5	2,1	1	5	2
Ukupno	1	4	1,4	1	5	1,7	1	3	1,4	1	5	1,8	1	5	1,9

*Varijable su procjenjivane pomoću sljedeće skale: 1 (uopće ne), 2 (ne), 3 (niti da niti ne), 4 (da), 5 (izrazito).

Tablica 6.1.2.7. Podatci o razlozima koji otežavaju uspješno studiranje studenata

Generacija	Varijabla*														
	Putovanje do mjesta studiranja			Sadržaj studija nije mi se svidio			Studiranje je za mene bilo stresno			Neslaganje s jednim ili više profesora			Bilo mi je teško pratiti gradivo		
	Min	Max	M	Min	Max	M	Min	Max	M	Min	Max	M	Min	Max	M
upisana 2008./2009.	1	4	1,6	1	4	1,9	1	4	2,3	1	2	1,4	1	2	1,2
upisana 2009./2010.	1	5	2,2	1	5	2,5	1	5	2,5	1	3	1,4	1	3	1,7
Ukupno	1	5	1,9	1	5	2,2	1	5	2,4	1	3	1,4	1	3	1,5

*Varijable su procjenjivane pomoću sljedeće skale: 1 (uopće ne), 2 (ne), 3 (niti da niti ne), 4 (da), 5 (izrazito).

Tablica 6.1.2.8. Podatci o razlozima koji otežavaju uspješno studiranje studenata

Generacija	Varijabla*														
	Nisam ostvario/la pravo na sve potpise			Zahtjevi studija su za mene bili preveliki			Neki drugi studij me više zanima			Problemi s učenjem			Ne odgovara mi način organizacije studija		
	Min	Max	M	Min	Max	M	Min	Max	M	Min	Max	M	Min	Max	M
upisana 2008./2009.	1	1	1	1	2	1,1	1	5	1,5	1	2	1,1	1	4	2,1
upisana 2009./2010.)	1	1	1	1	2	1,2	1	4	1,5	1	4	1,6	1	3	2,1
Ukupno	1	1	1	1	2	1,2	1	5	1,5	1	4	1,4	1	4	2,1

*Varijable su procjenjivane pomoću sljedeće skale: 1 (uopće ne), 2 (ne), 3 (niti da niti ne), 4 (da), 5 (izrazito).

Gore navedeni podatci pokazuju da studente pri uspješnom studiranju više ometaju osobni razlozi (kao što su npr. druge obveze ili putovanje do mjesta studiranja) nego razlozi vezani uz neispunjavanje studentskih obveza ili uz nemogućnost praćenja gradiva (tablice 6.1.2.6.-7.). Uz način organizacije studija studenti se najviše žale na manjak prostora za održavanje nastave (tj slobodnih prostorija na Filozofskom fakultetu) što dovodi do za njih često vrlo lošeg rasporeda sati, čime nastaju duge pauze koje studenti ne mogu uvijek smisleno ispuniti. Osim toga studenti povremeno ističu i nezgodnu organizaciju nastave predavača koji dolaze iz inozemstva, koji u kratkom vremenskom razdoblju u obliku cjelodnevnih seminara predaju materiju koja se inače obrađuje tijekom cijelog semestra ili tijekom nekoliko tjedana. Prijedlog izmjena v. u točki 8.3. Nešto veću srednju vrijednost imaju varijable *Studiranje je za mene bilo stresno* i *Sadržaj studija nije mi se svidio* (tablica 6.1.2.7), no i one su vrlo niske, te ostaju ispod vrijednosti od 2,5. Općenito studenti studij karakteriziraju kao zanimljiv, a zanimljivo je i da 87% studenata ovog studija tvrdi kako bi, da su ponovno u mogućnosti birati diplomski studij, ponovo odabrali diplomski studij germanistike prevoditeljskog usmjerenja. Studenti koji navode kako ne bi ponovo upisali ovaj studij kao argument navode slabe mogućnosti zapošljavanja u struci ili pak drugačije osobne interese u odnosu na sadržaj studija.

Anketa za studente diplomskog studija njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja

Pred Vama je anketa kojom nastojimo utvrditi opće podatke o studentima koji upisuju diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja. Molimo Vas da odgovorite što iskrenije. Unaprijed hvala.

1. Spol (označite)   M   Ž
2. Godina rođenja:
3. Mjesto stanovanja (prije preddiplomskog studija):
4. Koju ste srednju školu završili i u kojem mjestu?
5. Kakav ste ukupan prosjek imali na kraju preddiplomskog studija?
6. Tijekom studiranja živite (označite odgovor):
  - a) sa roditeljima/samostalno (u Osijeku)
  - b) sa roditeljima / samostalno (izvan Osijeka), svakodnevno javnim prijevozom / osobnim automobilom putujem do fakulteta
  - c) u studentskom domu
  - d) kod rodbine/prijatelja u Osijeku
  - e) u podstanarskom stanu
  - f) _____

7. Studij (označite)   dvopredmetni   jednopredmetni
8. Godina studija (označite):   1.   2.
9. Koji je Vaš prosjek ocjena na diplomskom prevoditeljskom studiju?
10. Jeste li tijekom diplomskog studija išli na usavršavanje u inozemstvo (ljetna stipendija, jednosemestralni ili višesemestralni boravak u inozemstvu, ...)?
Da   Ne
11. Ako jeste, gdje i kada, te tko je dodijelio stipendiju?
12. Jeste li tijekom diplomskog studija sudjelovali na konferencijama i skupovima?
Da   Ne
13. Ako jeste, na kojima i kada?
14. Sudjelujete li u izvannastavnim studentskim aktivnostima (npr. uređivanje studentskog časopisa i sl.) ?   Da   Ne
15. Ako da, navedite koje su to aktivnosti:
16. Dobivate li financijsku stipendiju?   Da   Ne
17. Ako da, navedite tko ju dodjeljuje:
18. Jeste li tijekom diplomskog studija dobili kakvu fakultetsku/sveučilišnu nagradu?
Da   Ne
19. Ako jeste, navedite koju:
20. Jeste li tijekom studija bili uključeni u projekte?   Da   Ne
21. Ako da, navedite naziv i voditelja/nositelja projekta:
22. Jeste li zadovoljni programom studija prevoditeljstva s obzirom na navedene elemente?

Uz svaku od navedenih tvrdnji označite svoj odgovor brojem od 1 do 5, pri čemu 1= uopće nisam zadovoljan/na, 5 = u potpunosti sam zadovoljan/na:

a) Opći sadržaj studija	1	2	3	4	5
b) Ponuda kolegija	1	2	3	4	5
c) Kompetentnost predavača	1	2	3	4	5
d) Način održavanja nastave	1	2	3	4	5
e) Suradnja sa drugim fakultetima	1	2	3	4	5
f) Suradnja sa inozemstvom	1	2	3	4	5

23. Smatram da studij prenosi znanja koja će mi biti od koristi u budućem zanimanju
(označite odgovor: 1= uopće se ne slažem, 5= u potpunosti se slažem):

1   2   3   4   5

24. U kojoj mjeri su Vam pojedini razlozi otežavali uspješno studiranje?

Uz svaku od navedenih tvrdnji označite svoj odgovor brojem od 1 do 5, pri čemu
1= uopće ne, 5 = izrazito:

1)	Zdravstveni problemi	1	2	3	4	5
2)	Financijski problemi	1	2	3	4	5
3)	Obiteljski problemi	1	2	3	4	5
4)	Privatni problemi	1	2	3	4	5
5)	Druge obveze	1	2	3	4	5
6)	Putovanje do mjesta studiranja	1	2	3	4	5
7)	Sadržaj studija mi se nije svidio	1	2	3	4	5
8)	Studiranje je za mene bilo stresno	1	2	3	4	5
9)	Neslaganje s jednim ili više profesora	1	2	3	4	5
10)	Bilo mi je teško pratiti gradivo	1	2	3	4	5
11)	Nisam ostvario/la pravo na sve potpise	1	2	3	4	5
12)	Zahtjevi studija su za mene bili preveliki	1	2	3	4	5
13)	Neki drugi studij me više zanima	1	2	3	4	5
14)	Problemi s učenjem	1	2	3	4	5

Kakvi? _____

15)	Ne odgovara mi način organizacije studija	1	2	3	4	5

Navedite što _____

16)	Nešto drugo (navedite)	_____

25. Da ponovno biram diplomski studij, ponovno bih se odlučio/la za diplomski studij
prevoditeljskog usmjerenja: Da   Ne

26. Želite li još nešto dodati?

Još se jednom zahvaljujemo na ispunjavanju ankete!

6.1.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja

U tablici su navedeni opći podatci o studentima koji su upisali studijski program njemačkoga jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja.

Tablica 6.1.3.1. Podatci o broju i spolu studenata koji su studij upisali u 2008./2009. i 2009./2010. godini

		2008./2009.		2009./2010.		UKUPNO
		1-pred	2-pred	1-pred	2-pred	
Spol	M	5	2	4	4	15
	Ž	9	8	19	13	49

Kao što je vidljivo iz gornje tablice, dobar dio populacije studenata u nastavničkom studiju čine i muškarci, što razbija stereotip o nastavničkom zanimanju tipičnom za žene. Posebno je za naglasiti da se na studij upisuju prosječno vrlo dobri studenti, s vrlo dobrim ili odličnim jezičnim predznanjima. Njihova su predznanja u obje gore navedene generacije studenata relativno homogena.

Što se sociodemografskih obilježja tiče, studenti su najvećim dijelom porijeklom iz osječko-baranjske županije, te ostalih slavonskih županija, osobito brodsko-posavske te vukovarsko-srijemske županije. Zadnjih godina bilježimo porast studenata iz međimurske županije te studenata koji su porijeklom iz Bosne i Hercegovine. Socioekonomski status studenata se može okarakterizirati kao prosječan za hrvatske prilike. Zbog toga dio studenata radi tijekom studija, osobito u zadnjoj godini studija. Nedostatak nastavnika njemačkoga jezika u osnovnim i srednjim školama pogoduje ranom zapošljavanju studenata. Ta činjenica, međutim, tek neznatno utječe na kvalitetnu izvedbu studijskoga programa. Studenti su svjesni potrebe redovitog pohađanja nastave, a rad u školama im omogućuje bolje povezivanje teorijskih i praktičnih znanja.

Prolaznost prve generacije studenata s prve na drugu godinu diplomskoga studija je 100% i u jednopredmetnom i u dvopredmetnom studiju. Za napomenuti je da je to bila i neuobičajeno dobra generacija studenta od kojih će njih čak sedam studij završiti u srpnju 2010. godine, a velika većina do kraja akademske 2009./2010. godine. Dakle, u ovom trenutku ne možemo govoriti o problemima predugoga ili neuspješnoga studiranja, tim više što su prosječne ocjene prve generacije studenata nakon prve godine studija relativno visoke (iznad 3,5) Mogućnost brzog zapošljavanja potiče studente na završetak studija u roku.

Mali broj studenata prve i druge Bolonjske generacije odlazi na usavršavanje o vlastitom trošku. Stipendije za višemjesečni ili višetjedni studijski boravak u inozemstvu dobilo je 6 studenata. Novi kontakti koje uspostavljamo sa sveučilištima u inozemstvu, omogućit će i veću mobilnost studenata.

U pogledu izvannastavnih aktivnosti studenata nastavničkoga studija možemo reći da smo relativno nezadovoljni. Mislimo da je bi se trebali više uključiti u rad raznih studentskih, sportskih i dobrotvornih udruga. Za sada je takav rad ograničen na nekoliko pojedinaca.

Nastavnici glotodidaktičke skupine predmeta uključuju studente u rad na provedbi istraživanja manjeg opsega, čime ih postupno uvode u svijet stručnih i znanstvenih projekata. Iz financijskih razloga se studenti slabo uključuju u rad skupova, osim onih koji se organiziraju na našem Fakultetu. U tom su smislu studenti nastavničkoga studija bili velika pomoć u organizaciji HDPL konferencije u 2010. godini. Pored navedenoga studenti se potiču i na odlazak na županijske aktivne nastavnika njemačkoga jezika te na aktivno sudjelovanje u njima.

Razina zadovoljstva studenata sadržajem kolegija može se iščitati iz podataka iznesenih u sljedećoj tablici. Kao što je vidljivo iz navedene tablice, razina zadovoljstva studenata je relativno visoka. Tek nekoliko kolegija svojim sadržajem ne zadovoljava studente.

Tablica 6.1.3.2. *Razina zadovoljstva studenata sadržajem kolegija (postotak i broj studenata)*

Kolegij	nezadovoljan	zadovoljan	vrlo zadovoljan	nije odslušao/ odgovorio
Psihologija odgoja i obrazovanja	15% (3)	65% (13)	20% (4)	-
Usvajanje drugog i stranog jezika	5%(1)	25% (5)	70% (14)	-
Nastava njemačkog jezika u ranoj školskoj dobi	0% (0)	10% (2)	60% (12)	30% (6)
Jezične vježbe njemačkog jezika VII	25% (5)	50% (10)	25% (5)	-
Književnost DDR-a	15% (3)	25% (5)	20% (4)	40% (8)
Dvojezičnost	15% (3)	35% (7)	25% (5)	25% (5)
Književnost za djecu i mladež	25% (5)	45% (9)	5% (1)	25% (5)
Dramske tehnike u nastavi njemačkog jezika	0% (0)	15% (3)	15% (3)	70% (14)
Trivijalna književnost	-	-	-	-
Opće prijevodne vježbe 1	-	-	-	-
Didaktika	10% (2)	50% (10)	40% (8)	-
Glotodidaktika	5% (1)	15% (3)	75% (15)	5% (1)
Testiranje i vrednovanje komunikacijske kompetencije	0% (0)	15% (3)	50% (10)	35% (7)
Jezične vježbe njemačkog jezika VIII	10% (2)	55% (11)	35% (7)	-

Književnoznanstvena metodologija	50% (10)	10% (2)	0% (0)	40% (8)
Izrada nastavnih materijala	5% (1)	25% (5)	50% (10)	20% (4)
Elementi kulture i civilizacije u nastavi njemačkog jezika	10% (2)	40% (8)	5% (1)	45% (9)
Uvod u tekstnu lingvistiku	20% (4)	30% (6)	5% (1)	45% (9)
Opće prijevodne vježbe 2	-	-	-	-
Pedagogija	15% (3)	10% (2)	10% (2)	65% (13)
Metodika nastave njemačkog jezika	5% (1)	5% (1)	25% (5)	65% (13)
Istraživanje u nastavi njemačkog jezika	10% (2)	15% (3)	0% (0)	75% (15)
Filmske interpretacije književnosti	0% (0)	10% (2)	15% (3)	75% (15)
Uvod u semiologiju	10% (2)	10% (2)	0% (0)	80% (16)
Školska praksa 1	0% (0)	10% (2)	10% (2)	65% (13)
Školska praksa 2	0% (0)	20% (4)	15% (3)	65% (13)

Što se razine zadovoljstva izvedbom kolegija tiče, u ovom trenutku raspoložemo samo podacima o razini zadovoljstva studenata izvedbom glotodidaktičkih kolegija, a ona je vrlo visoka i na ljestvici od 1 do 5 su nastavnici iz glotodidaktičke i metodičke skupine predmeta ocijenjeni vrlo visoko po svim elementima navedenim u internoj studentskoj anketi Filozofskoga fakulteta.

6.2. Nastavnici

6.2.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti

Studij ima 6 nastavnika u znanstveno-nastavnom i 4 u nastavnom, te 5 u suradničkom zvanju. Za kvalitetno je izvođenje studijskog programa broj nastavnika nedostatan. Nedostaju 2 lektora, 1 asistent za književnost i 1 asistent za jezik. Navedeni broj nastavnika ne omogućava kvalitetno izvođenje studijskog programa s obzirom da nedostaju dva lektora za izvođenje lektorskih vježba u skupinama propisane veličine i za pokrivanje nekih kolegija koje drže vanjski suradnici. Broj vanjskih suradnika je 4-6.

Osim toga, povjerenstvo smatra da je uvođenjem bolonjskog režima studija znatno povećano nastavno opterećenje. Novi program sugerira veći broj izbornih kolegija, što znači da su svi nastavnici predložili nove kolegije i moraju uložiti dodatnu energiju i vrijeme u njihovo pripremanje, izvođenje i provjeru znanja. Preporuka je također da se svi nastavni kolegiji ne provjeravaju samo na završnom ispitu nego kontinuirano tijekom godine, što za nastavnika znači stalno pripremanje i čitanje testova i referata te učestalo održavanje konzultacija. Uvećan je broj seminarskih radova, kao alternativa polaganju

ispita. Dvostupanjski studij nametnuo je dva završna pismena rada: po završetku dodiplomskog studija i magistarski rad na kraju, što je ogromno opterećenje kako za studente tako i za nastavnike (koje će doduše otpasti barem u jednopredmetnom studiju uvođenjem integriranog studija germanistike, v. točku 8.2). Zbog povećanog opsega svih dnevnih poslova nastavnici više nemaju vremena, a ni snage za vlastito usavršavanje i sustavni znanstveni rad.

Upozorava se na znatno povećanje nastavnih obveza na svim razinama nastave, zbog čega je, posebice kod nastavnika koji imaju i obvezu znanstvenog rada, smanjen prostor za stručno i znanstveno usavršavanje. Jednostavna računica, pr. s tri kolegija u semestru, s predavanjima i seminarima (6 sati tjedno, 90 sati u semestru) za po 30 studenata, s jednim seminariskim radom (= pregled 90 radova, cca 30 sati), dva testa iz lektire (= pregled 180 testova, cca 30 sati) i dva kolokvija (= pregled 180 pismenih radova, cca 30 sati) daje ukupno cca 180 sati. Ako tomu dodamo pripreme za nastavu od samo 60 sati, to daje nastavno opterećenje od 240 sati. Ako računamo samo redovite ispitne rokove (cca 8 rokova po cca 5 sati = 40) to je raspoređeno na cca 4 mjeseca nastave u semestru 280 sati, od ukupnog radnog vremena od 640. sati.

6.2.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja

Tablica 6.2.2.1. prikazuje strukturu stalno zaposlenih nastavnika, te vanjskih suradnika na diplomskom studiju njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja. Omjer broja stalno zaposlenih nastavnika i vanjskih suradnika prema podacima za posljednju akademsku godinu iznosi 1:0,6. Taj omjer bitno će se poboljšati u sljedećih nekoliko godina kada će trenutno zaposleni asistenti steći uvjete za izbor u znanstveno-nastavno zvanje, pa će se smanjiti potreba za angažiranjem vanjskih suradnika, čime će se smanjiti i troškovi studija. U tom smislu smo izvršili određene izmjene i dopune postojećeg studijskog programa, v. točku 8.3.

Omjer studenata i stalno zaposlenog nastavnog osoblja iznosi 2:1.

Na studiju osim nastavnog osoblja zaposlenog na Odsjeku za njemački jezik i književnost sudjeluju i zaposlenici Odsjeka za hrvatski jezici i književnost, Odsjeka za njemački jezik i književnost te Katedre za zajedničke sadržaje. Nastavnici zaposleni na matičnom Odsjeku (njemački jezik i književnost) pokrivaju temeljne (obvezne) kolegije na studiju tek djelomično, ostatak obveznih kolegija te većinu izbornih pokrivaju vanjski suradnici izvan Filozofskog fakulteta u Osijeku te suradnici s drugih odsjeka na Filozofskom fakultetu. Izmjenama i dopunama studijskog programa koje su prikazane u točki 8.3. predviđa se da nastavu izvode najvećim dijelom djelatnici Filozofskog fakulteta (Odsjek za njemački jezici i književnost i druge gore navedene ustrojbene jedinice Fakulteta), a potreba za honorarnim suradnicima izvan Filozofskog fakulteta se smanjuje.

Tablica 6.2.2.1. *Dosadašnja struktura stalno zaposlenih nastavnika i vanjskih suradnika (prijedlog promjena: vidi točku 8.3.)*

Zvanje	Zaposleni na određeno vrijeme	Vanjski suradnici
	Broj	Broj
Redoviti profesor	3	1
Izvanredni profesor	4	0
Viši asistent	2	0
Asistenti	3	4
Viši predavač	0	3
Predavač	1	1
Viši lektor	1	0
Ukupno	14	9

Tablica 6.2.2.2. prikazuje ukupna opterećenja stalno zaposlenih nastavnika na diplomskom studiju prevoditeljskog usmjerenja. U tablici su prikazani podaci koji se odnose samo na satnicu u sklopu prevoditeljskog usmjerenja, nastavnici ovisno o osobi dio svoje satnice odrađuju na drugim studijima (preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti, diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavnčkog usmjerenja, studiji hrvatskog i engleskog jezika i književnosti), ti podaci nisu prikazani u tablici.

Tablica 6.2.2.b *Dosadašnja ukupna opterećenja nastavnika (prema tipu nastavnog sata, preračunato u norma sate) (prijedlog promjena: vidi točku 8.3.)*

Zvanje	Broj nastavnika	P (norma sati)	V (norma sati)	S (norma sati)	Ukupna norma po akademskoj godini
Redoviti profesor	3	60	0	22,5	82,5
Izvanredni profesor	4	105	0	11,25	116,25
Viši asistent	2	0	15	67,5	82,5
Asistenti	3	0	52,5	78,75	131,25
Predavač	1	0	60	0	60
Viši lektori	1	0	60	0	60
Ukupno	14	165	187,5	180	532,5

Tablica 6.2.2.3. prikazuje ukupna opterećenja vanjskih suradnika na diplomskom studiju prevoditeljskog usmjerenja predviđena za akademsku godinu 2010./2011.

Tablica 6.2.2.3. *Predviđena vanjska suradnja za akademsku godinu 2010./2011.*

Zvanje	Broj nastavnika	P (norma sati)	V (norma sati)	S (norma sati)	Ukupno norma sati
Asistenti	4	0	7,5	146,25	153,75
Predavač	1	15	7,5	0	22,5
Viši predavač	2	0	67,5	78,75	146,25
Ukupno	7	15	82,5	225	322,5

Budući da Sveučilišnoj studentskoj anketi nije pristupio dovoljan broj studenata za izvođenje zaključaka, pitanje kvalitete nastavnog rada uključeno je u internu anketu Odsjeka za njemački jezik i književnost (vidi Anketu gore, točka 6.1.2.). Tablica 6.2.2.4. daje sažet prikaz rezultata ankete.

Tablica 6.2.2.4. *Procjena razine kvalitete nastavnoga rada nastavnika od strane studenata na temelju rezultata interne studentske ankete Odsjeka za njemački jezik i književnost*

Generacija	Varijabla*					
	Kompetentnost predavača			Način održavanja nastave		
	Min	Max	M	Min	Max	M
1. generacija (upisani 2008./2009.) Ukupno	2	5	3,9	2	5	3,6
2. generacija (upisani 2009./2010.) Ukupno	3	5	3,8	2	4	3,6
Ukupno	3	5	3,85	2	5	3,6

*Varijable su procjenjivane pomoću sljedeće skale: 1 (uopće nisam zadovoljan/na), 2 (nisam zadovoljan/na), 3 (niti sam zadovoljan/na niti nisam zadovoljan/na), 4 (zadovoljan/na sam), 5 (u potpunosti sam zadovoljan/na).

Na temelju gore navedenih podataka zaključujemo da su studenti relativno visoko procijenili razinu stručnih i pedagoških kompetencija nastavnika koji predaju na diplomskom studiju njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja. Također je bitno naglasiti kako nema većih oscilacija između studenata različitih godina studija u procjeni razine nastavnčkih kompetencija.

6.2.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja

Nastavu izvodi osam (8) stalno zaposlenih nastavnika u znanstveno-nastavnom odnosno nastavnom zvanju.

Taj broj nastavnika omogućuje kvalitetno izvođenje studijskog programa.

Vrlo mali dio nastave izvode vanjski suradnici – imamo ih četiri, ili točnije rečeno prosječno dva po semestru.

Omjer studenata i stalno zaposlenog nastavnog osoblja (uključujući asistente) je povoljan. On iznosi 86:14 odnosno 10 zaposlenih dolazi na 62 studenta.

Posebno za diplomske studije nemamo dostupne podatke studentske ankete koji se odnose na kvalitetu rada nastavnika. Postoje samo podatci o kvaliteti rada nastavnika na Odsjeku za njemački jezik i književnosti. Ti podatci upućuju na kvalitetan rad nastavnika.

Analizom smo utvrdili da se opterećenje nastavnika kreće od normalnog do prevelikog. Prema dolje navedenim podacima, neki su naši nastavnici preopterećeni, to vrijedi za četiri od ukupno osam djelatnika koji izvode nastavu u nastavničkom studiju. Naime, Kolektivnim ugovorom određeno je da se radno vrijeme virtualno raspoređuje u omjeru 50:50 (pola radnog vremena posvećuje se nastavi, pola znanosti). Očito je da su kolege koji rade više sati od propisane norme onemogućeni u svom znanstvenom djelovanju, oni se ne mogu posvetiti znanstvenome radu, iako prilikom reizbora moraju zadovoljiti uvjete (skupiti određene bodove) koji se uglavnom odnose upravo na znanstveni rad, a ne na nastavu.

Tablica 6.2.3.1. *Očekivano, odnosno dopušteno opterećenje nastavnika prema važećem Kolektivnom ugovoru*

Zvanje	Znanstveno-nastavna zvanja	Nastavna zvanja	Suradnička zvanja
Nastavno opterećenje izraženo u satima predavanja prema Kolektivnom ugovoru	5,00	7,50	3,75
Dopušteno odstupanje	4,00 – 6,00	6,00 – 9,00	3,00 – 4,50

Tablica 6.2.3.2. *Nastavno opterećenje nastavnika s Odsjeka za njemački jezik i književnost prema aktualnom Izvedbenom planu nastave (ak. god. 2009./2010).*

Znanstv.-nastavna zvanja	Nastavna zvanja	Suradnička zvanja
prof. dr. sc. Vlado Obad 5,50	Jörn Nuber, lektor 6,50	dr. sc. Melita Aleksa Varga, viši asistent 5,0
izv. prof. dr. sc. Josip Babić 6,00	Snježana Babić, viši lektor 6,75	dr. sc. Ivana Jozić, viši asistent 4,875
izv. prof. dr. sc. Željko Uvanović 6,70		
doc. dr. sc. Vesna Bagarić 6,50		

6.3. Prostor, oprema i novčana sredstva koja su potrebna za izvođenje studijskog programa

6.3.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti

Postojeći prostor i oprema uglavnom zadovoljavaju, no nužna su poboljšanja u izradi rasporeda.

Studijski program nije financijski zahtjevan.

6.3.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja

Postojeći prostor i oprema omogućuju kvalitetnu izvedbu studijskog programa, no činjenica da se radi o prevoditeljskom studiju koji studente priprema za rad s modernim pomagalima ukazuje na nedostatak informatički opremljenih učionica, gdje bi studenti mogli prevoditi za računalom i koristiti internetske izvore. Na Filozofskom fakultetu postoje samo dvije takve učionice u kojima na svakom stolu stoji jedno računalo, a prevoditeljski studij nikako nije jedini koji treba takve učionice, pa je teško dobiti termin u postojećim dvjema učionicama. Također nedostaje i oprema koja bi se koristila za praktičnu nastavu iz simultanog prevođenja. Nedostatak slobodnih prostorija problem je koji muči općenito sve studijske grupe na Filozofskom fakultetu, što otežava održavanje nastave u vrijeme optimalno za intelektualne aktivnosti, pa se ona često mora održavati ili u ranim jutarnjim ili kasnim večernjim terminima, što naravno utječe na efikasnost studenata, a i nastavnog osoblja.

Budući da se studij održava tek dvije godine jasno je da postoji manjak literature, te jasna potreba za povećanjem knjižničnog fonda iz područja prevoditeljskih studija.

6.3.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja

Postojeći prostori i oprema omogućuju djelomičnu izvedbu studijskoga programa.

Potrebne su škole-vježbaonice za bolje organiziranje školske prakse.

Studijski program je financijski zahtjevan zbog izvedbe kolegija Školska praksa 1 i Školska praksa 2.

6.4. Suradnja s drugim ustanovama

6.4.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti

Suradnja s drugim fakultetima je u zamiranju, jer je svatko preopterećen vlastitim obvezama. Manje je gostovanja nastavnika i zajedničkih projekata. Nismo uključeni u važne europske znanstvene mreže, a kidaju se i stara partnerstva (Augsburg, Pečuh). Dobra je suradnja jedino s Muzejom Slavonije u Osijeku.

6.4.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja

Budući da na diplomskom studiju njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja predaje određen broj predavača s drugih fakulteta, suradnja među fakultetima na je visokoj razini. Osim predavača iz Hrvatske na studiju predaju i predavači iz inozemstva (uglavnom sa Sveučilišta Karl-Franzens-Universität u Grazu koje također ima prevoditeljski studij i partner je Sveučilišta J. J. Strossmayera).

Što se tiče institucija izvan akademskog okruženja, prevoditeljski je studij akademske godine 2009./2010. surađivao sa austrijskom kulturnom udrugom Österreichisches Kulturforum pri organizaciji manifestacije Dani austrijske kulture u Osijeku u ožujku ove godine.

U tijeku su pregovori s muzejima s osječkog područja (Muzej Slavonije) o produbljivanju suradnje i uključivanju studenata u njihov rad. Moguća je i intenzivnija suradnja s Austrijskom čitaonicom koja djeluje u sklopu Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, trenutno se ona odvija u obliku izrade kraćih prijevoda u različite svrhe.

6.4.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja

U okviru diplomskoga studija njemačkoga jezika i književnosti nastavničkoga usmjerenja ostvaruje se suradnja sa svim osnovnim i srednjim školama u Osijeku, ali i cijeloj Hrvatskoj, pa čak i Bosni i Hercegovini. Vrlo uska suradnja odvija se sa našim školama vježbaonicama i to: OŠ Mladost, OŠ Franje Krežme, OŠ Retfala, 1. gimnazija i 2. gimnazija. Navedeni popis vježbaonica namjeravamo proširiti s još nekoliko osnovnih i gimnazijskih škola, a osobito strukovnim školama. Suradnja sa školama omogućuje kvalitetno izvođenje praktičnoga dijela studijskoga programa koji u samom studijskom programu ima izuzetno velik značaj (praktičan rad studenata u nastavi, istraživački projekti studenata i nastavnika itd.). Jako dobru suradnju ostvarujemo sa sljedećim institucijama: Agencijom za odgoj i obrazovanje i Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Ta suradnja omogućuje stručni i znanstveni razvoj nastavnika i studenata. Što se visokoškolskih ustanova tiče, uska suradnja postoji s Filozofskim fakultetima u Zagrebu i Zadru, te Učiteljskim fakultetom u Zagrebu (posebno sa studijem u Čakovcu) i Osijeku, a očituje se prije svega u razmjenama iskustava nastavnika u vezi sadržaja i izvedbe studijskih programa, te pomoći u izvedbi nastave na studiju i sudjelovanju u znanstvenim i stručnim projektima.

Međunarodna suradnja je sve šira i kvalitetnija. Suradnja vezana uz razmjenu studenata i nastavnika postoji s PH Ludwigsburg (preko Donaueschingenische Stiftung), Sveučilištem u Augsburgu i Grazu. Od ove se godine ta suradnja proširuje i na Sveučilište u Jeni. Usku znanstvenu suradnju imamo s kolegama iz Potsdama, Graza, Maribora i Pečuha. Držimo da je ta suradnja nedovoljna i da ju je tijekom idućih nekoliko godina nužno proširiti.

7. Razina usporedivosti studijskoga programa s akreditiranim srodnim studijskim programom u Hrvatskoj i u zemljama EU

7.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti

Na nacionalnoj je razini usporedivost s akreditiranim srodnim studijskim programima moguća.

Činjenica je da mobilnosti trenutačno nema, no to nije posljedica različitosti programa. ECTS-bodovi omogućuju nacionalnu i međunarodnu mobilnost.

7.2. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja

Studijski program usporediv je primjerice s diplomskim studijem germanistike prevoditeljskog usmjerenja na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i sa studijem prevođenja na Institutu za teorijsku i primijenjenu translatologiju Sveučilišta Karl-Franzens-Universität u Grazu (Austrija).

7.3. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja

Diplomski studij njemačkoga jezika i književnosti nastavničkoga usmjerenja je sadržajno kompatibilan sa svim srodnim studijskim programima u Hrvatskoj, što je rezultat suradnje nastavnika pri izradi studijskih programa. Određena odstupanja postoje u ECTS bodovima, ali to ne sprječava mobilnost studenata. Nadalje vrlo visoka razina kompatibilnosti postoji s sličnim srodnim studijskim programima u zemljama EU-a, osobito u Njemačkoj i Austriji, i to s programom nastavničkoga studija Njemački kao strani jezik. Navedeni su programi u tim zemljama zastupljeni kao magistarski studiji (npr. studij u Jeni, Bochumu) ili kao dopunski studijski programi (npr. u Grazu, Ludwigsburgu i sl.). Naš je studij, k tome, vrlo kompatibilan sa programima nastavničkoga studija njemačkoga jezika i književnosti u Poljskoj (npr. u Poznanu), Mađarskoj (npr. u Pečuhu), Sloveniji (npr. u Mariboru) itd.

8. Planovi za poboljšanja

8.1. Preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti

Sugestije za poboljšanja ukomponirane su u gore navednim točkama.

8.2. Prijedlog novog koncepta jednopredmetnog studija njemačkog jezika i književnosti

Za jednopredmetni studij njemačkog jezika i književnosti predlažemo napuštanje dosadašnjeg modela 3 + 2: umjesto tri postojeća jednopredmetna studija (preddiplomskog, diplomskog nastavničkog i diplomskog prevoditeljskog) predlaže se uvođenje jednog integriranog jednopredmetnog studija njemačkog jezika i književnosti u trajanju od 5 godina.

Jednopedmetni studij njemačkog jezika i književnosti nailazi od svog pokretanja 2005. godine na veliki interes mladih. Od 2005. do 2009. svake se godine u srpnju prijavilo više od 100 kandidata za taj studij. Ono međutim što studenti kritiziraju u svim anketama, koje Odsjek za njemački jezik i književnost provodi od 2005. do danas i zbog čega postoji bojazan da bi interes vremenom mogao opasti, jest dosadašnji studijski model prema kojemu se studenti nakon završenog trogodišnjeg preddiplomskog studija moraju odlučiti u dvogodišnjem diplomskom studiju za jednopedmetni nastavnički ili jednopedmetni prevoditeljski studij. Stavljani pred takav izbor, ogromna se većina studenata odlučuje za nastavnički diplomski studij jer se opravdano boje da samo s diplomom prevoditelja za njemački jezik neće naći posao. Taj izbor nastavničkog diplomskog studija kod mnogih nije izraz isključive posvećenosti nastavničkom zanimanju, kako je taj studij zamišljen; naprotiv prema našim anketama gotovo se svi naši jednopedmetni studenti žele uz zanimanje profesora njemačkog jezika i književnosti baviti i njemačkim prevodjenjem, ali im u dosadašnjem modelu jednopedmetnog studija germanistike nije omogućeno da steknu potrebne kompetencije za oba zanimanja.

Koncept jednopedmetnog integriranog studija njemačkog jezika i književnosti izlazi dakle u susret želji gotovo svih studenata jednopedmetnog studija da uz nastavničke steknu i prevoditeljske kompetencije, a što prema dosadašnjem modelu 3 + 2, u kojemu su za stjecanje nastavničkih odnosno prevoditeljskih kompetencija predviđene samo zadnje dvije studijske godine, tehnički nije izvedivo: zbog zakonske odredbe o minimalno 60 ECTS bodova koliko je potrebno za kasnije zaposlenje u školskoj ustanovi (Zakon o osnovnom i srednjem školstvu od 15. srpnja 2008., članak 105., točka (6)) nikako nije moguće u dvogodišnji studij smjestiti dovoljan broj i nastavničkih i prevoditeljskih kolegija koji bi jamčili stjecanje kompetencija u oba područja. To je naprotiv moguće ako se dotični kolegiji rasporede na svih pet godina studija, kako je predviđeno integriranim studijem.

Koncept integriranog studija također bi na bolji način nego postojeći jednopedmetni studij udovoljio i interesima matične germanističke struke (njemački jezik i književnost). Naime u ograničenom okviru postojećih dvogodišnjih diplomskih studija njemačkog jezika i književnosti specijalistički predmeti iz pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičkih odnosno prevoditeljskih kompetencija zauzimaju oko 90 % kurikula, dok su njemački jezik i književnost zastupljeni tek s nekoliko kolegija (1-2 po semestru), što studentima koji žele pisati diplomski rad iz njemačkog jezika ili književnosti znatno ograničava izbor tema budući da diplomski rad mogu pisati samo iz predmeta koji su ponuđeni u diplomskom studiju. Naprotiv u integriranom studiju njemačkog jezika i književnosti studenti bi za područje svog diplomskog rada mogli birati među svim predmetima matične germanističke struke koje su odslušali tijekom petogodišnjeg studija.

Prelaskom na integrirani petogodišnji studij ukida se u jednopedmetnom studiju završnost na razini BA (prvostupnik germanistike) koja postoji u sadašnjem studiju prema modelu 3 + 2. Teoretski gledano to je nedostatak integriranog studija, međutim praktično taj nedostatak nije bitan jer u tri dosadašnje generacije studenata koji su završili preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti svega nekoliko studenata nisu željeli nastaviti školovanje u diplomskom studiju. A tih 1 % studenata u svakoj generaciji koji žele prekinuti studij na razini BA mogu upisati dvopedmetni studij njemačkog jezika i književnosti koji ostaje prema modelu 3 + 2.

Prijedlog kurikula za novi integrirani jednopredmetni studij njemačkog jezika i književnosti

Autor studijskog programa (preliminarna verzija): izv. prof. dr. Vladimir Karabalić
 Suradnici u izradi studijskog programa: članovi Odsjeka za njemački jezik i književnost
 Filozofskog fakulteta u Osijeku

POPIS OBVEZNIH KOLEGIJA

1. GODINA

SEMESTAR I

Obvezni kolegiji	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
1. Morfologija glagola u suvremenom njem. jeziku	1	2	-	3	4
2. Fonetika i fonologija njemačkog jezika	1	2	-	3	3
3. Uvod u studij njemačke književnosti	1	1	-	2	3
4. Njemačka književnost prosvjetiteljstva	2	1	-	3	4
5. Jezične vježbe njemačkog jezika I	-	4	-	4	4
6. Konverzacijske vježbe I	-	2	-	2	2
7. Tjelesna i zdravstvena kultura	-	2	-	2	1
	Ukupno			19	21

SEMESTAR II

Obvezni kolegiji	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
1. Morfologija neglagolskih vrsta riječi u suvremenom njemačkom jeziku	1	2	-	3	4
2. Uvod u tehniku znanstvenog rada	-	-	2	2	3
2. Uvod u lingvistiku za germaniste	2	-	1	3	4
3. <i>Sturm-und-Drang</i> i weimarska klasika	2	-	1	3	4
4. Jezične vježbe njemačkog jezika II	-	4	-	4	4
5. Konverzacijske vježbe II	-	2	-	2	2
6. Tjelesna i zdravstvena kultura	-	2	-	2	1
	Ukupno			19	22

2. GODINA

SEMESTAR III

Obvezni kolegiji	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
1. Leksikologija i leksikografija	1	-	1	2	3
2. Njemačka književnost realizma i naturalizma	2	-	1	3	5
3. Jezične vježbe njemačkog jezika III	-	4	-	4	4
4. Pismeno izražavanje I	-	2	-	2	3
5. PPD ⁴	2	-	2	4	6
7. Tjelesna i zdravstvena kultura	-	2	-	2	1
	Ukupno			17	22

SEMESTAR IV

Obvezni kolegiji	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
1. Tvorba riječi u suvremenom njemačkom jeziku	1	1	-	2	3
3. Njemačka lirika 20. stoljeća	2	-	1	3	4
4. Jezične vježbe njemačkog jezika IV	-	4	-	4	4
5. Pismeno izražavanje II	-	2	-	2	3
6. PPD ⁴	2	-	2	4	6
7. Tjelesna i zdravstvena kultura	-	2	-	2	1
	Ukupno			17	21

⁴ Kolegij iz zajedničkih psihološko-pedagoško-didaktičkih osnova

3. GODINA

SEMESTAR V

Obvezni kolegiji	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
1. Uvod u sintaksu suvremenog njemačkog jezika	1	2	-	3	4
2. Njemačka proza 20. stoljeća	2	-	1	3	4
3. Jezične vježbe njemačkog jezika V	-	3	-	3	3
4. Opće prijevodne vježbe 1	-	4	-	4	4
5. PPD ⁵	2	-	2	4	6
	Ukupno			17	21

SEMESTAR VI

Obvezni kolegiji	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
1. Sintaksa složene rečenice u suvremenom njemačkom jeziku	1	2	-	3	4
2. Njemačka drama 20. stoljeća	2	-	1	3	4
3. Jezične vježbe njemačkog jezika VI	-	3	-	3	3
4. Opće prijevodne vježbe 2	-	4	-	4	4
5. Usvajanje drugog i stranog jezika	2	-	-	2	3
6. Istraživanje usvajanja i poučavanja njemačkog jezika	2	-	1	3	4
	Ukupno			18	22

⁵ Kolegij iz zajedničkih psihološko-pedagoško-didaktičkih osnova

4. GODINA

SEMESTAR VII

KOLEGIJI	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
Obvezni kolegiji					
1. Povijest njemačkog jezika	1	-	1	2	3
2. Trivijalna književnost	1	-	1	2	3
3. Jezične vježbe njemačkog jezika VII	-	2	-	2	3
4. Psiholingvistika za prevoditelje	1	-	1	2	3
5. Stručno prevođenje	1	2	-	3	4
6. Glotodidaktika	2	-	2	4	6
	Ukupno			15	22

SEMESTAR VIII

KOLEGIJI	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
Obvezni kolegiji					
1. Kontrastivna analiza sintaktičkih struktura njemačkog i hrvatskog jezika	1	-	1	2	3
2. Književnoznanstvena metodologija	1	-	1	2	3
3. Jezične vježbe njemačkog jezika VIII	-	2	-	2	3
4. Prevođenje književnih tekstova	1	-	3	4	4
5. Metodika nastave njemačkog jezika				3	3
6. Testiranje i vrjednovanje komunikacijske kompetencije	1	-	2	3	4
	Ukupno			16	20

5. GODINA

SEMESTAR IX

KOLEGIJI	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
Obvezni kolegiji					
1. Uvod u tekstnu lingvistiku	-	-	2	2	3
2. Filmske interpretacije književnosti	1	-	1	2	3
3. Računalno potpomognuto prevođenje	-	2	2	4	4
4. Pragmatički aspekti prevođenja	1	-	1	2	3
5. Školska praksa 1	-	-	2	2	4
6. Nastava njemačkog jezika u ranoj školskoj dobi	2	-	1	3	4
	Ukupno			15	21

SEMESTAR X

KOLEGIJI	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
Obvezni kolegiji					
1. Izrada diplomskog rada			1		30
2. Školska praksa 2	-	-	3	3	6

**POPIS IZBORNIH KOLEGIJA U INTEGRIRANOM
JEDNOPREDMETNOM STUDIJU NJEMAČKOG JEZIKA I
KNJIŽEVNOSTI**

Studenti biraju onoliko izbornih kolegija iz ponude za tekući semestar koliko im je neophodno da bi ostvarili minimalno 60 ECTS bodova u studijskoj godini. U sljedećoj tablici navedena je ukupna ponuda izbornih kolegija u integriranom studiju njemačkog jezika i književnosti.

Naziv kolegija	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
KULTURA I CIVILIZACIJA					
1. Njemačka i austrijska povijest do 1848.	-	-	2	2	3
2. Njemačka i austrijska povijest 1848.-1945.	-	-	2	2	3
3. Njemačka povijest nakon 1945.	-	-	2	2	3
4. Kultura i civilizacija Njemačke	-	-	2	2	3
5. Kultura i civilizacija Švicarske i Austrije	-	-	2	2	3
KNJIŽEVNOST					
1. Njemačka književnost iz Slavonije	1	-	1	2	3
2. Književnost DDR-a	1	-	1	2	3
3. Suvremena njemačka drama	1	-	1	2	3
4. Njemački romantizam	1	-	1	2	3
5. Rana proza G. Grassa	1	-	1	2	3
6. Goetheov "Faust"	1	-	1	2	3
7. Književnost biedermeiera i Mlade Njemačke	1	-	1	2	3
8. Bečka moderna	1	-	1	2	3

9. Njemačka ljubavna lirika	1	-	1	2	3
10. Kultura njemačke postmoderne	1	-	1	2	3
11. R. Musil i H. Broch	1	-	1	2	3
12. Kazališna radionica	-	4	-	4	3
13. Njemačka pop-kultura i pop-književnost	1	-	1	2	3
JEZIK					
1. Kontrastivna analiza frazeologizama njemačkog i hrvatskog jezika	1	-	1	2	3
2. Konjugirani i nekonjugirani glagolski oblici u suvremenom njemačkom jeziku	-	2	-	2	3
3. Uvod u pragmatičku lingvistiku	1	-	1	2	3
4. Uvod u semiotiku	1	-	1	2	3
5. Historijska gramatika njemačkog jezika	1	-	1	2	3
6. Vježbe iz retoričke analize teksta	-	-	2	2	3
7. Uvod u sociolingvistiku	1	-	1	2	3
8. Uvod u lingvističku analizu dijaloga	1	-	1	2	3
9. Uvod u semantiku	1	-	1	2	3
10. Uvod u kognitivnu lingvistiku	1	-	1	2	3
11. Suvremene tendencije u razvoju njemačkog jezika	1	-	1	2	3
12. Razvoj jezikoslovlja do 20. stoljeća	1	-	1	2	3
14. Njemački pravopis	1	-	1	2	3
15. Kontrastivna fonologija njemačkog i hrvatskog jezika	1	-	1	2	3
16. Hrvatska morfologija s morfonologijom	2	2	-	4	4
17. Hrvatska sintaksa	2	2	-	4	4

18. Hrvatska leksikologija	2	2	-	4	4
19. Pisana kultura hrvatskoga jezika	1	3	-	4	4
20. Govorna kultura hrvatskoga jezika	1	3	-	4	4
21. Engleski jezik 1	-	3	-	3	3
22. Engleski jezik 2	-	3	-	3	3
23. Engleski jezik 3	-	3	-	3	3
24. Engleski jezik 4	-	3	-	3	3
25. Engleski jezik za napredne 1	-	3	-	3	3
26. Engleski jezik za napredne 2	-	3	-	3	3
27. Engleski jezik za napredne 3	-	3	-	3	3
28. Engleski jezik za napredne 4	-	3	-	3	3
29. Engleski jezik za napredne 5	-	3	-	3	3
NASTAVNIČKI PREDMETI					
Dvojezičnost	-	-	2	2	3
Jezična svjesnost	1	-	1	2	3
Suvremeni mediji u nastavi njemačkog jezika	-	-	2	2	3
Izrada nastavnih materijala	-	-	2	2	3
Književnost za djecu i mladež	-	-	2	2	3
Dramske tehnike u nastavi njemačkog jezika	-	-	2	2	3
Elementi kulture i civilizacije u nastavi njemačkog jezika	-	-	2	2	3
PPD ⁶					

⁶ Kolegij iz psihološko-pedagoško-didaktičkih osnova

PPD					
PPD					
PREVODITELJSKI PREDMETI					
1. Kultura prevođenja u Slavoniji	-	-	2	2	3
2. Hrvatska prijevodna književnost	1	-	1	2	3
3. Pregled razvoja znanosti o prevođenju	1	-	1	2	3
4. Suvremena znanost o prevođenju	1	-	1	2	3
5. Jezik i prevođenje tekstova pravne struke	1	1	-	2	3
6. Vrste zakonskih tekstova	1	1	-	2	3
7. Prevođenje pravnih akata: podnesci stranaka i judikati	-	2	-	2	3
8. Jezik i prevođenje tekstova prehrambeno-tehnološke struke	-	2	1	3	4
9. Uvod u prevođenje tekstova gospodarske struke	-	1	1	2	3
10. Prevođenje tekstova iz marketinga i menadžmenta	-	1	1	2	3
11. Prevođenje tekstova iz financija, bankarstva i računovodstva	-	1	1	2	3
12. Konsekutivno prevođenje	-	2	-	2	3

8.3. Prijedlog izmjena i dopuna u dvopredmetnom diplomskom studiju njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja

Kako je pokazala analiza programa diplomskog studija prevoditeljskog usmjerenja, odnos teorijskih i praktičnih elemenata u opisu sadržaja kolegija kao i udio praktičnih prijevodnih vježbi općenito u programu diplomskog studija prevoditeljskog usmjerenja djelomično je prikladan, no primijećeni su nedostaci (v. točku 5.2). Nedostatak je u tome što su praktični elementi u pojedinim kolegijima, tj. udio vježbi, te prijevodne vježbe kao zasebni kolegiji nedovoljno zastupljeni u obveznom programu. Ta nedovoljna zastupljenost praktičnog prevodilačkog treninga rezultira kod nekih studenata nezadovoljavajućom prevoditeljskom kompetencijom u najvažnijem dijelu: u praktičnom prevodenju. Smatramo da se to može poboljšati, pa se naš prijedlog izmjena i dopuna programa u tom segmentu sastoji u tome da je u nekim kolegijima pojačana satnica u dijelu vježbi odnosno da im je u sadržaju promijenjen odnos teorijskih i praktičnih elemenata u korist ovih zadnjih, uslijed čega su promijenili i naziv (npr. od *Stručni jezici* u *Stručno prevodenje*), ili pak da su neki dosadašnji izborni kolegiji pretežito praktične naravi prebačeni u obvezne (npr. *Opće prijevodne vježbe 1 i 2*), a teorijski predmeti u izborne (npr. *Pregled razvoja znanosti o prevodenju* i *Suvremena znanost o prevodenju*).

Analiza programa diplomskog studija prevoditeljskog usmjerenja pokazala je također da kod nekih kolegija ECTS bodovi nisu optimalno određeni (v. točku 5), konkretno da im je dodijeljeno više ECTS bodova nego što odgovara realnom opterećenju studenata predviđenom u opisu kolegija u dijelu kriterija za stjecanje ECTS bodova. U našem prijedlogu izmjena dotičnim je kolegijima smanjen broj ECTS bodova (pojednosti v. dolje).

Kod izrade prijedloga izmjena i dopuna programa prevoditeljskog studija imali smo u vidu i činjenicu da je u izvedbi tog studija do sada zbog nedostatka vlastitih kadrova bio angažiran znatan broj vanjskih suradnika. U međuvremenu se na Odsjeku za njemački jezik i književnost stječu uvjeti za smanjenje vanjskih suradnika jer asistenti zaposleni na Odsjeku polako stječu uvjete za izbor u znanstveno-nastavno zvanje – trenutno imamo dvije više asistentice u postupku izbora u docentice, a isto se očekuje i za preostalih troje asistenata koji bi prema planu trebali postati docenti tijekom 2012. godine, a jedna viša lektorica doktorica znanosti. Ti naši budući doktori znanosti i docenti djelomično će zamijeniti vanjske suradnike, a djelomično ponuditi vlastite nove kolegije umjesto dosadašnjih u izvedbi vanjski suradnika, što će smanjiti troškove diplomskog studija njemačkog jezika i književnosti prevoditeljskog usmjerenja. U našem prijedlogu izmjena i dopuna studijskog programa u tom segmentu izvođača i suizvođača nastave sve obvezne i dio izbornih kolegija rade djelatnici Odsjeka za njemački jezik i književnost, a ostatak izbornih kolegija izvode suradnici s drugih odsjeka Filozofskog fakulteta (Odsjek za hrvatski jezik i književnost i Odsjek za engleski jezik i književnost) kojima nastava na prevoditeljskom studiju njemačkog jezika i književnosti ulazi u normu, te vanjske suradnice s Pravnog, Ekonomskog i Prehrambeno-tehničkog fakulteta u Osijeku s kojima želimo nastaviti suradnju zbog izuzetno kvalitetne izvedbe nastave, kako pokazuju studentske ankete, i zbog prirode kolegija koje izvode: radi se o stručnom prevodenju za koje su dotične kolegice najkompetentnije jer se na svojim matičnim fakultetima bave jezikom konkretne struke. **Ponuda njihovih izbornih kolegija ovisit će međutim o**

financijskim mogućnostima Filozofskog fakulteta jer radi se o honorarnim vanjskim suradnicama.

Studenti su iskazali primjedbe na nastavu vanjskih suradnika iz inozemstva (v. točku 6.1.1), koji su u mogućnosti doći u Osijek tek jednom u semestru, pa u tom kratkom vremenskom razdoblju (3-5 dana) u obliku cjelodnevnih seminara predaju materiju koja se inače obrađuje tijekom cijelog semestra, što je za studente izuzetno naporno i djelomično neefikasno u smislu razumijevanja gradiva. No s obzirom da se radi o vrhunskim stručnjacima u translatologiji, ne namjeravamo prekinuti suradnju s njima, nego im, ovisno o financijskim mogućnostima Filozofskog fakulteta, u budućnosti povjeravati izvedbu radionica i sličnih tipova kolegija s malim brojem nastavnih sati, ali ne izvedbu središnjih kolegija (predavanja) s 15 ili 30 sati nastave u semestru, kako je bio slučaj do sada. Tu nastavu preuzimaju prema predloženim izmjenama i dopunama domaći nastavnici.

Slijedom svega gore navedenog predlažu se sljedeće izmjene i dopune programa dvopredmetnog diplomskog studija germanistike – prevoditeljsko usmjerenje:

1. semestar:

- Briše se obvezni kolegij *Hrvatski jezik za prevoditelje*.
- Obvezni kolegij *Pregled razvoja znanosti o prevođenju* postaje izborni.
- Obvezni kolegij *Prevođenje književnih tekstova* prebacuje se u 2. semestar i smanjuje ECTS bodove sa 6 na 4.
- Izborni kolegij *Opće prijevodne vježbe 1* postaje obvezni u 1. semestru i smanjuje ECTS bodove sa 6 na 4.
- Uvodi se novi izborni kolegij u zimskim semestrima *Uvod u lingvističku analizu dijaloga* s tjednom satnicom 1 sat predavanja i 1 sat seminara i 3 ECTS.

2. semestar:

- Obvezni kolegij *Suvremena znanost o prevođenju* postaje izborni.
- Briše se obvezni kolegij *Hrvatska leksikologija*.
- Obvezni kolegij *Stručni jezici* mijenja naziv u *Stručno prevođenje*, povećava broj sati vježbi tjedno s 1 na 2 sata, mijenja ECTS bodove s 3 na 4 i prebacuje se u 1. semestar.
- Izborni kolegij *Opće prijevodne vježbe 2* postaje obvezni u 2. semestru i smanjuje ECTS bodove sa 6 na 4.

3. semestar:

- Izborni kolegij *Uvod u tekstnu lingvistiku* postaje obvezni.
- Obvezni kolegij *Strojno prevođenje* mijenja naziv u *Računalno potpomognuto prevođenje* i smanjuje ECTS bodove sa 6 na 4.
- Izborni kolegij *Psiholingvistika za prevoditelje* postaje obvezni u 3. semestru.

- Uvode se novi izborni kolegiji *Hrvatska prijevodna književnost* s tjednom satnicom 1 sat predavanja i 1 sat seminara i 3 ECTS boda, *Povijest prevođenja u Slavoniji* s tjednom satnicom 2 sata seminara i 3 ECTS boda, te novi izborni kolegiji iz hrvatskog jezika: *Hrvatska morfologija i morfonologija* (tjedno 2 sata predavanja i 2 sata vježbi, 4 ECTS), *Hrvatska sintaksa* (tjedno 2 sata predavanja i 2 sata vježbi, 4 ECTS), *Hrvatska*

leksikologija (tjedno 2 sata predavanja i 2 sata vježbi, 4 ECTS), *Pisana kultura hrvatskoga jezika* (tjedno 1 sat predavanja i 3 sata vježbi) i *Govorna kultura hrvatskoga jezika* (tjedno 1 sat predavanja i 3 sata vježbi).

- Izborni kolegij *Jezik i prevođenje tekstova prehrambeno-tehnološke struke* smanjuje broj ECTS bodova s 5 na 4.

Novi kurikulum dvopredmetnog diplomskog studija njemačkog jezika i književnosti – prevoditeljsko usmjerenje izgledao bi prema predloženim izmjenama i dopunama po semestrima kako slijedi:

Autor studijskog programa (preliminarna verzija): izv. prof. dr. Vladimir Karabalić

Suradnici u izradi studijskog programa: članovi Odsjeka za njemački jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Osijeku

**POPIS OBVEZNIH KOLEGIJA U DVOPREDMETNOM
DIPLOMSKOM STUDIJU GERMANISTIKE – PREVODITELJSKO
USMJERENJE**

(svi u izvedbi nastavnika Odsjeka za njemački jezik i književnost)

1. GODINA

SEMESTAR I (zimski)

Obvezni kolegiji	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
1. Psiholingvistika za prevoditelje	1	-	1	2	3
2. Stručno prevođenje	1	2	-	3	4
3. Opće prijevodne vježbe 1	-	4	-	4	4
	Ukupno			9	11

SEMESTAR II (ljetni)

Obvezni kolegiji	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
1. Prevođenje književnih tekstova	1	-	3	4	5
2. Opće prijevodne vježbe 2	-	4	-	4	4
	Ukupno			8	9

2. GODINA

SEMESTAR III (zimski)

Obvezni kolegiji	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
1. (Melita)	-	2	2	4	4
2. Pragmatički aspekti prevođenja	1	-	1	2	3
3. Uvod u tekstnu lingvistiku	-	-	2	2	3
	Ukupno			8	10

SEMESTAR IV (ljetni)

	ECTS
Diplomski rad	30

POPIS IZBORNIH KOLEGIJA U DVOPREDMETNOM DIPLOMSKOM STUDIJU NJEMAČKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI – PREVODITELJSKO USMJERENJE

Izborni kolegiji u izvedbi nastavnika Odsjeka za njemački jezik i književnost	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
Hrvatska prijevodna književnost	1	-	1	2	3
Kultura prevođenja u Slavoniji	-	-	2	2	3
Uvod u lingvističku analizu dijaloga	1	-	1	2	3
Uvod u semiotiku	1	-	1	2	3

Izborni kolegiji u izvedbi nastavnika s drugih odsjeka Filozofskog fakulteta u Osijeku	Sati nastave				ECT S
	P	V	S	Ukupno	
Pregled razvoja znanosti o prevođenju	1	-	1	2	3
Suvremena znanost o prevođenju	1	-	1	2	3
Stilistika	1	-	2	3	5
Hrvatska morfologija s morfonologijom	2	2	-	4	4
Hrvatska sintaksa	2	2	-	4	4
Hrvatska leksikologija	2	2	-	4	4
Pisana kultura hrvatskoga jezika	1	3	-	4	4
Govorna kultura hrvatskoga jezika	1	3	-	4	4

Izborni kolegiji u izvedbi vanjskih suradnika (nastavnika s drugih fakulteta Sveučilišta J.J.Strossmayera u Osijeku)	Sati nastave				ECTS
	P	V	S	Ukupno	
Jezik i prevođenje tekstova pravne struke	1	1	-	2	3
Vrste zakonskih tekstova	1	1	-	2	3
Prevođenje pravnih akata: podnesci stranaka i judikati	-	2	-	2	3
Jezik i prevođenje tekstova prehrambeno-tehnološke struke	-	2	1	3	4
Uvod u prevođenje tekstova gospodarske struke	-	1	1	2	3
Prevođenje tekstova iz marketinga i menadžmenta	-	1	1	2	3
Prevođenje tekstova iz financija, bankarstva i računovodstva	-	1	1	2	3
Konsekutivno prevođenje	-	2	-	2	3

8.4. Diplomski studij njemačkog jezika i književnosti nastavničkog usmjerenja

Iako smo i mi i studenti u cijelosti vrlo zadovoljni sa sadržajem i izvedbom studijskoga programa Njemački jezik i književnost nastavničkoga usmjerenja, mogućnosti za poboljšanja postoje u sljedećim segmentima:

a) Kolegiji

Neke je kolegije potrebno rasteretiti određenih sadržaja ili ih zamijeniti drugim sadržajima, kako proizlazi iz naših promišljanja, ali i sugestija studenata (vidi podatke iznesene u tablicama 10 i 13). U tom smislu je potrebno za neke kolegije smanjiti, a za neke povećati broj bodova – ECTS-a.

Neke je kolegije potrebno sadržajno preraditi, sudeći po razini zadovoljstva studenata sadržajima kolegija (vidi tablicu 13.).

U kolegijima je potrebno koristiti recentniju literaturu, te za kolegij pripremiti udžbenike ili skripte.

U sve je opise kolegija potrebno unijeti kriterije za vrjednovanje i te kriterije učiniti što transparentnijima.

b) Uključivanje studenata u izvannastavni rad

Potrebno je više poticati studente na izvannastavni stručni, ali i znanstveni rad.

c) Nastavnici

Potrebno je zaposliti još jednog nastavnika u zvanju asistenta ili predavača za područje filologije.

d) Međunarodna suradnja

Potrebno je uspostaviti širu i čvršću suradnju s visokoškolskim ustanovama u zemljama EU-a, ali i sa zemljama iz regije koja će omogućiti razmjenu studenata i nastavnika, izradu i provedbu stručnih i znanstvenih projekata.